

3.6.2016

TEM/692/00.03.01.02/2016

Jakelussa mainituille

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksiköiden sekä talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tilinpäätöksistä vuodelta 2015

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee ohessa talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen kannanottonsa hallinnonalan kirjanpitoyksiköiden sekä talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tilinpäätöksistä vuodelta 2015. Ko. asiakirjassa on lisäksi myös työ- ja elinkeinoministeriön arvio Finpro r.y.:n toiminnasta vuonna 2015.

Yleisenä havaintona voidaan todeta, että kirjanpitoyksiköt ja rahastot ovat pääosin saavuttaneet niille asetetut tavoitteet. Hallinnonalan strategisten tavoitelinjausten ja yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista on tarkasteltu hallituksen vuosikertomuksen työ- ja elinkeinoministeriön osiossa. Työ- ja elinkeinoministeriö -kirjanpitoyksikön tavoitteiden saavuttamista on tarkasteltu ministeriön toimintakertomuksessa, joka on osa kirjanpitoyksikön tilinpäätöstä.

Olli Rehn
Elinkeinoministeri

Jari Lindström
Oikeus- ja työministeri

Jari Gustafsson
Kansliapäällikkö

JAKELU

TEM:n hallinnonalan kirjanpitoyksiköt ja rahastot
Finpro Oy
Valtiovarainministeriö
Valtiontilintarkastajat
Valtiokonttori

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksiköiden sekä talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tilinpäätöksistä vuodelta 2015

Sisällysluettelo

Johdanto.....	2
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto ELY -keskusten sekä KEHA -keskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2015.....	3
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2015.....	13
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Innovaatiorahoituskeskus Tekesin tilinpäätöksestä vuodelta 2015.....	15
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2015	19
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätöksestä vuodelta 2015.....	22
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2015.....	25
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Energiaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2015	29
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtiontakuurahaston tilinpäätöksestä vuonna 2015.....	32
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2015.....	35
Työ- ja elinkeinoministeriön arvio Finpro ry:n toiminnasta vuonna 2015.....	36

Johdanto

Tilinpäätöskannanottojen säädösperusta sekä työ- ja elinkeinoministeriön ohjeet

Tilinpäätöskannanottojen laadinta perustuu talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:ään, jonka mukaan ”ministeriöiden tulee antaa perusteltu tilinpäätöskannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksikön sekä valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kirjanpitoyksikön tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta”.

Kannanoton sisältö on seuraava:

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta.
2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin.
3. Toimenpiteet, joihin yksikön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi.
4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on lisäksi ohjeistanut osastoja kannanottojensa laadinnassa siten, että niissä tulee keskittyä sekä keskeisiin positiivisiin onnistumisiin että negatiivisiin poikkeamiin tulostavoitteiden toteutumisessa ja analysoida niitä kantaa ottavasti ministeriön näkemykset esille tuoden. Viraston toimintakertomuksen tekstin toteavaa toistoa on kehoitettu välttämään. Osaston tulosohjaaja laatii kannanoton ja allekirjoittaa sen yhdessä ko. osaston päällikön kanssa. Koosteen hallinnonalan kannanotoista allekirjoittavat molemmat ministerit kansliapäällikön esittelystä. Kannanotot tulee julkaista viimeistään tilivuotta seuraavan vuoden kesäkuun 15. päivään mennessä.

Vuoden 2015 tilinpäätöskannanotoista

Vuoden 2015 alussa TEM:n hallinnonalan virastojen määrä on laskenut seitsemään (vuonna 2014 yhteensä 11 virastoa). Vuoden alusta Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä tuli valtion erityistehtävää hoitava osakeyhtiö. Samassa yhteydessä VTT ja Mittatekniikan keskus yhdistettiin. Yhtiöittämisshankkeeseen liittyen siirrettiin kansallisen akkreditointitoiminto Finas osaksi Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa. Matkailun edistämiskeskus lakkasi virastomuotoisena loppuvuodesta 2014, kun sen toiminnot siirrettiin osaksi Finpro ry:tä, joka muuttui syksyllä 2015 valtion kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi Finpro Oy:ksi. Vuoden alussa Kuluttajatutkimuskeskus siirrettiin Helsingin Yliopiston yhteyteen. Rahastojen lukumäärä on pysynyt kolmena. Hallinnonalan virastojen henkilöstön määrä oli 8 000 (11 342 vuonna 2014).

Vuosi 2015 oli ensimmäinen, jolloin kaikki virastot olivat siirtyneet useamman vuoden mittaisiin tulossopimuksiin. Sopimuksia on myös kehitetty entistä strategisempaan suuntaan ja tavoitteiden määrää on pyritty vähentämään. Virastot ja rahastot ovat pääosin saavuttaneet niille asetetut tulostavoitteet. Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ollut erityisempää huomautettavaa virastojen tilinpäätöksistä kahta virastoa (KEHA-keskus ja Energiavirasto) lukuun ottamatta, joille tuli laillisuusmuistutus määrärahan virheellisestä kohdistamisesta väärälle tilivuodelle.

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto ELY -keskusten sekä KEHA -keskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2015

Valtion talousarviolain (423/1988) 2. luvun 21 §:n kaksi momentti (19.12.2003/1216) määrää ministeriön antamaan kannanoton hallinnonalansa viraston ja laitoksen tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä niiden käsittelystä ja hyväksymisestä. Ministeriön kannanotosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksen 66 i § (1786/2009).

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto:

Tilinpäätöskannanoton taustaksi

ELY-keskusten toimivallasta säädetään lain (897/2009) nojalla annetulla asetuksella ja erillisissä substanssilaeissa. Lähtökohtaisesti ELY-keskukset huolehtivat niille säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja käyttävät niille kuuluvaa toimivaltaa omalla toimialueellaan. ELY-laissa on säädetty ELY-keskusten toimialueiden laajentamisesta, jolloin ELY-keskus hoitaa tehtäviä useamman kuin yhden ELY-keskuksen toimialueella. Keskitetyssä tehtävässä toimivaltaa siirretään yhden tai useamman viraston alueelta yhdelle tai useammalle virastolle. Erikoistuminen on tietyn osaamisen keskittämistä yhteen tai useampaan virastoon keskuksen ilman toimivaltasiirtoja.

ELY-keskuksille laadittiin yhteinen strategia-asiakirja vuosille 2012-2015 tavoitteiden ja painopisteiden määrittämiseksi. Asiakirja sisältää linjaukset resurssien kohdentamiselle ja toiminnan kehittämiseksi. Virastojen toimintaa kertomusvuonna ohjasivat tarkistettut strategiset tulossopimukset sekä toiminnalliset tulossopimukset, jotka tehtiin ohjaavien ministeriöiden virastoille osoittamista tehtävissä.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) on laatinut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) yhteisen toimintakertomuksen osana tilinpäätöstä vuodelta 2015. Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja sen nojalla annettuja alemman asteisia säädöksiä. Kannanoton valmistelua varten ministeriö on kuullut muita ELY-keskuksia ohjaavia tahoja.

KEHA-keskuksen tilinpäätös vuodelta 2015 sisältää johdon katsauksen, jossa kerrotaan ohjausindikaattoreiden toteumista ja ELY-keskusten toiminnan vaikutuksia toimintaympäristössä. Kirjanpitoyksikköön kuuluvat ELY-keskukset ovat laatineet toiminnastaan kertomusvuodelta yhteiseen asiakirjaan virastoittain selvityksen ja yhteisen talousarvion toteumalaskelman. Lisäksi ELY-keskuksen tilinpäätös sisältää alueelliset arviot toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta, henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä, tilinpäätösanalyysit, sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumat sekä yhteenvedot havaituista väärinkäytöksistä. ELY-keskusten alaisuudessa toimivien TE-toimistojen vastaavat tiedot on myös esitetty asiakirjassa.

Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteen toiminnan laskelmat on laadittu Valtiokonttorin määräämällä tavalla, lukuun ottamatta tilinpäätösanalyysin rahoitusrakennetta. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla ja valtiovarainministeriön vahvistamien kaavojen mukaisesti.

Vuonna 2014 käynnistyneet yt-neuvottelut saatiin päätökseen tammikuussa 2015. Kerptomusvuonna toteutettiin ensimmäiset ELY-keskuksia ja KEHA –keskusta koskevat henkilöstövähennykset. Perusteena olivat toimintamenoäästöt, yhteensä 33 milj. euroa vuosina 2015–2018, sekä henkilöstön palkkaukseen käytettävän rakennerahastojen teknisen tuen yhteensä 56 milj. euron väheneminen kaudella 2014 – 2020 aikaisempaan ohjelma-kauteen verrattuna. Valtakunnallisten neuvottelujen tuloksena kokonaisvähennystarpeeksi muotoutui noin 600 htv, joka sisältää eläköitymisen ja muun poistuman. Neuvottelujen tuloksena KEHA-keskuksen ja ELY-keskusten todettiin irtisanovan enintään 220 henkilöä. Henkilöstön aseman järjestämisestä organisaation muutostilanteessa sovellettiin valtioneuvoston periaatepäätöstä henkilöstön tukemisessa.

Osana neuvottelutulosta sovittiin siitä, että ELY-keskusten toimintaa ja palveluita kehitetään määrätietoisesti. Toiminnan tehostamiseksi käynnistettiin keväällä Iskukykyinen ELY-keskus 2 –hankekokonaisuus, jossa käynnistettävien uudistustoimien avulla arvioidaan voitavan toteuttaa tarvittavat noin 450–500 henkilötyövuoden säästöt vuoteen 2017 mennessä.

Toimintavuoden 2015 keskeisimpiä tehtävien keskittämisiä olivat ELY-keskusten ja TE-toimistojen yhteisen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) perustaminen vuodesta alussa. Lisäksi vuodenvaihteessa keskitettiin innovaatio-, kansainvälistymis- ja energiatukitehtävät Pirkanmaan ELY-keskukseen ja kalataloustehtävät Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin ELY-keskuksiin.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen henkilötyövuodet olivat yhteensä 3 284,78. vähennystä edelliseen vuoteen oli 478,75 htv:tä eli -12,7 %:lla edellisestä vuodesta. Toimintamenoilta palkatuista väheni 249,8 htv:tä eli -8 %. Henkilöstön palkkaaminen palkkatuella ELY-keskuksiin ei ollut mahdollista YT-neuvottelujen takia, mikä merkitsi 72,33 henkilötyövuoden vähennystä. Muilla varoilla palkattujen osalta muutos oli – 156,6 htv:ta eli -28,1 % edellisestä vuodesta.

Työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimisto) henkilöstömäärä laski vuoden lopussa yhteensä 236 henkilöllä. Määrä väheni kaikissa TE-toimistoissa lukuun ottamatta Hämeen TE-toimistoa. Henkilöstön määrä väheni yli kymmenellä prosentilla Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Kainuun, Etelä-Pohjanmaan ja Satakunnan TE-toimistoissa. Lukumääräisesti suurin vähennys, 47 henkilöä, oli Uudenmaan TE-toimistossa.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Maailmankaupan kasvu ja Suomen vientikysyntä jäivät vuonna 2015 selvästi hitaammaksi kuin toimintavuoden ennusteissa odotettiin. Suomen talouskasvu on ollut sekä historiallisesti että kansainvälisesti vertailtuna pitkään hitaampaa kuin muilla pohjoisen Euroopan mailla. Viime vuosina talouskasvua ovat hidastaneet heikon kansainvälisen suhdanteen lisäksi toimialakohtaiset ja rakenteelliset ongelmat, kuten väestön ikääntyminen ja tuottavuuden vaatimaton kehitys.

Taluskriisin ja Lähi-idän sodan synnyttämät sosiaalinen kriisi jatkuu edelleen. Talouden hidas elpyminen haittasi virastojen toimia, joilla pyrittiin alentamaan korkeita työttömyyslukuja. Yhtenä merkittävänä Suomen taloudellisena tekijänä on vuonna 2014 alkanut Ukrainan ja Venäjän välinen konfliktin jatkuminen. Venäjään kohdistuvat talouspakotteet ja sen talouden voimakas taantuminen vaikuttivat kertomusvuonna Suomen taloustilanteeseen kasvavasti kielteisesti.

ELY-keskusten strategisten tavoitteiden vaikuttavuus kohdistui alueiden vetovoimaisuuden, elinkeinoelämän menestystekijöiden ja väestön hyvinvoinnin kasvuun.

ELY-keskusten niukkenevista resursseista huolimatta virastot kykenivät osin joko saavuttamaan tai lähes saavuttamaan niille asetettuja tavoitteita. Strategisen vaikuttavuuden ohjausindikaattorit ovat tavoitteenasettelultaan useamman vuoden ajanjaksolle asetettuja ja edellyttävät toimia useampana talousarviovuonna. Tilinpäätöksessä ei kaikilta osin ollut käytettävissä toteumatietoja, mikä johtui lopullisten toteumatietojen myöhäisestä saatavuudesta ja ELY-keskusverkostossa tapahtuneista rakenteellisista muutoksista. Virastojen henkilöstövähennyksien vaikutuksia pehmennettiin keskittämällä toimintaa ja turvaamalla asiakaspalvelun asiantuntevuus ja saatavuus henkilöstövähennyksistä huolimatta.

Alueiden vetovoimaisuuden -painopisteen onnistumisen elementti oli keskittyminen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen. Alueiden elinvoimaisuuden kehittymiseen vaikutti selvästi heikentynyt työllisyysaste ja vastaavasti työttömyyden kasvu ja samanaikainen työttömyyden rakenteen muuttuminen aiempaa vaikeammaksi. Vuoteen 2014 verrattuna pitkäaikais- ja rakennetyöttömien lukumäärä kasvoi. Pakolaisten kuntasijoituksissa ei päästy asetettuihin tavoitteisiin, joskin Pohjois-Karjalan ja Pohjanmaan ELY-keskukset selviytyivät tehtävästä lähes tavoitteiden mukaisesti. Ulkomaalaisten työttömyysaste oli ELY-keskusten alueilla tavoiteltua korkeampi. Vaikka strategiset työllisyystavoitteet osoittautuivat vaikeassa työmarkkinatilanteessa varsin haasteellisiksi, onnistuttiin indikaattoritietojen perusteella työllisyysasteelle asetetut tavoitteet saavuttamaan Satakunnan, Pohjois-Karjalan, Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskusten alueilla. Työttömyysastetavoite saavutettiin Pirkanmaan, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Lapin ELY-keskusten alueilla. Pohjanmaan ELY-keskus oli kertomusvuonna maan alhaisimman työttömyysasteen aluetta.

Elinkeinoelämän menestystekijät –painopisteen tulostavoitteista monet toteutuivat kertomusvuoden aikana. Osa yritysten tukemiseen liittyvästä tavoitteistosta muuttuivat valtakunnallisten tehtävien keskittämisten myötä ja siirtyivät osin Pirkanmaan ja Hämeen ELY-keskusten tavoitteiksi.

ELY-keskukset kehittivät elinkeinoelämän menestymistä monin tavoin huolimatta siitä, että keskuksien toimintaa sävyttivät sekä suuret yksittäiset yritysten irtisanomiset että pienten ja keskisuurten yritysten vaikeudet. Monilla alueilla yritysten YT-esitysten määrät nousivat. Vastauksena talouden tilanteeseen, alueilla vahvistettiin Team Finland toimintaa kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten palvelun tehostamiseksi. Muun muassa TE-toimiston roolia ja tehtäviä osana Team Finland kokonaisuutta pilotoitiin yrityspalvelujen osalta. Malli on tarkoitus laajentaa koko maahan vuoden 2016 aikana. Pilotti toteutettiin yhteistyössä alueellisten Team Finland toimijoiden kanssa.

Yritysten rekrytointitarpeisiin pystyttiin vaikeasta tilanteesta huolimatta vastaamaan ja rekrytointiongelmia kokoneiden toimipaikkojen määrät jäivät valtakunnallisesti alle 27 prosenttiin. Kaikkien ELY-keskus -alueiden talous- ja työllisyystilanteen paranemisen osalta on maailmanmarkkinoiden kehittyminen ratkaisevassa asemassa. Työ- ja elinkeinopolitiikan vaikuttavuus on osoittautunut erittäin haasteelliseksi pitkittyneen taantuman seurauksena.

Toimialakohtainen vaikuttavuus

Ympäristöministeriön toimialalla saavutettiin asetetut tulostavoitteet kokonaisuudessaan yllättävänkin hyvin. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen palvelukyky oli ympäristötehtävien osalta hyvällä tasolla ja asiakastyytyväisyys oli kokonaisuudessaan korkea (keskiarvo 4,15). (Erytisesti ympäristöministeriö katsoo, että KEHA-keskuksen palveluote on ollut aktiivinen.)

Asiakaspalvelukeskus Y-aspan teki hyvän kehittämistyön yhden luukun periaatetta toteuttavassa ruoppausilmoitus -kokeiluprosjektissa. Muutoinkin ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen aktiivisuus oli hyvällä tasolla toimintatapojen kehittämisessä. Tämä oli välttämätöntä toiminnan laadun takaamiseksi vähenevässä henkilöstökehityksessä.

Positiiviseen kehitykseen kertomusvuonna kuului Y-vastuualueen tuottojen lisääntyminen merkittävästi. Vuoden 2015 tilinpäätöksestä ilmenee, että valvonnan maksullisuuden muutoksista. Y-vastuualueen tuotoista lähes puolet, 1,8 milj. euroa (49 %), koostui ympäristönsuojelun valvontamaksuista.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman vuoden 2015 tavoitteet saavutettiin pääosassa EY-keskuksia. Kaikkiaan toteutusala nousi noin 6 000 hehtaariin ja siten vuonna 2008 asetetusta 96 000 hehtaarin kokonaistavoitteesta saavutettiin yli 60 %. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen panostus ja toteutuma METSO:n osalta jäi vähäiseksi, joka on ymmärrettävää, koska ns. vanhojen ohjelmien toimeenpano satoi henkilöresursseja. Myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella ohjelmien toimeenpano on kesken, ja sen osalta asetetusta tavoitteesta jääminen on valitettavaa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen turvetuotannon ympäristön- ja luonnonsuojelun erikoistumistehtävää on hyödynnetty ympäristönsuojelulain 230 §:n muutoksen sekä komission käynnistämään EU Pilot -pyynnön (7786/15/ENVI) valmisteluun. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen keskittämistehtävä erässä lajisuojelun poikkeusluvista lähti onnistuneesti käyntiin.

Maaseutuviraston asettamat tulostavoitteet saavutettiin lähes kaikilta osin. MMM:n ja Maaseutuviraston asettamia tavoitteita on kuitenkin kuvattu ELY-keskusten katsauksissa vaihtelevasti ja eri tarkkuustasoilla. ELY-keskusten katsauksissa on kuvattu ja analysoitu aiempaa paremmin maatalouden ja maaseudun kehittämistehtäviin liittyvää toimintaa ja alueen tilannetta niiden näkökulmasta.

ELY-keskuksissa maatalouden ja maatalouden toiminnan kehittäminen keskittyi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (jäljempänä maaseutuohjelma) ohjelmakauden 2007-2013 toimenpiteiden päättämiseen ja ohjelmakauden 2014-2020 käynnistämiseen. ELY-keskusten toimintaan vaikuttivat maaseutuohjelman 2014-2020 käynnistymisen vii-

veet, maatalouden heikko taloudellinen tilanne (alentuneet tuottajahinnat, Venäjän pakotteet) ja laajemminkin yritysten haasteet, jotka näkyvät mm. rahoitushakemusten määrässä. Alueellisia eroja kuitenkin oli, sillä esimerkiksi Varsinais-Suomessa alueen maaseutuyrityksillä oli kertomusvuonna muita maakuntia aktiivisempi ote yritystoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella alueelle merkittävän maaseutuohjelman rahoituskysyntä oli puolestaan ennakoitua laimeampaa.

ELY-keskukset tehostivat toimintaansa sähköisen asioinnin kehittymisen myötä sekä mm. prosesseja kehittämällä, maatalouden tukivalvonnoissa toimintatapojen muutoksilla, vähentämällä maastokäyntejä, hajauttamalla niitä useammalle henkilölle ja yhdistämällä valvontakäyntejä.

Luonnonvaratalouden tavoitteissa ELY-keskukset onnistuivat erittäin hyvin. Kalataloushallinnon uudelleenorganisointi toteutettiin vuoden 2015 alusta lukien keskittämällä kalatalouteen liittyvät tehtävät kolmeen ELY-keskukseen. Toiminta käynnistyi onnistuneesti MMM:n ja ELY-keskusten hyvällä yhteistyöllä.

Liikennevastualueet (L-vastuualue) ovat onnistuneet tehtävässään olosuhteisiin nähden hyvin, vaikka tienkäyttäjätyytyväisyyden laski tieverkon tilaan eikä tavoitteisiin päästy. Teiden kunnossapitoa koskevaan tavoitteeseen ei päästy, joka osoittaa perusväylänpidon niukkaa rahoitusta. Tieverkon päivittäisessä kunnossapidossa ja ylläpidossa neljä ELY-keskusta pääsi vilkasliikenteisen teiden osalta tavoitteeseen mutta keväällä annetusta lisärahoituksesta huolimatta viisi jäi tavoitteesta selvästi.

Vuosille 2016-2018 osoitettu erillisrahoitus väyläverkon korjausvelan vähentämiseksi tuo tilanteeseen osaltaan parannusta. Syksyn ja loppuvuoden 2015 aikana ELY-keskukset کارtoittivat mm. alueen elinkeinoelämän kanssa yhteistyössä kriittisimpiä kohteita ehdolle korjausvelkaohjelmassa toteutettavaksi.

Liikennejärjestelmän kehittämistavoitteessa lähes kaikki ELY-keskukset onnistuivat hyvin tai erinomaisesti.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Suoritteet

Toiminnan tuloksellisuutta toimintakertomuksessa kuvataan taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan mittaristolla. Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot esitetään v. 2015 kertomuksessa niiden suoritteiden osalta, joista suorit tiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2014 ja 2013. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän (TAIKA) pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Vuosilta 2012 - 2015 esitetään myös ELY-keskusten kokonaistuottavuusindeksit. Taloudellisuudesta ja tuottavuudesta esitetyt tiedot on pääosin laskettu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla laaditun, keskitetyn ja ELY-keskuksille yhdenmukaisen laskentajärjestelmän mukaisesti. TE-toimistoille ei ole määritelty avainsuoritteita.

Avainsuoritteina on esitetty 25 suoritetta. Kokonaisuutena ELY-keskusten tuottamat suorittemäärät pysyivät lähes samalla tasolla. Suoritteiden määrät henkilötyövuotta kohti nousivat tai pysyivät ennallaan hieman yli puolessa avainsuoritteista. Joiltakin osin suorittemäärät laskivat edellisestä vuodesta. Myös tuottavuus parani, kun suoritteita tuotettiin vähemmillä henkilöresursseilla, kuin aikaisempana vuotena. ELY-keskusten toiminnan taloudellisuuden sekä toiminnan tuottavuuden arvioidaan kokonaisuutena parantuneen edellisvuodesta.

EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi sekä maaseutu- että rakennerahasto-ohjelmissa. Uuden maaseudun kehittämisohjelman hanke- ja yritystukipäätösten ja niihin liittyvien maksupäätösten väheneminen johtui EU:n ohjelmakauden vaihtumisesta ja tietojärjestelmän valmistumisen viiveistä. Alkaneen ohjelmakauden rahoituspäätöksiä päästiin tekemään vasta aivan vuoden 2015 lopussa. Hanke- ja yritystukien suorittemäärät koostuivat v. 2015 näin ollen lähinnä päättyneen ohjelmakauden hankkeiden lopettamisesta tietojärjestelmässä.

Innovaatio- ja keksintöasioita sekä liiketoiminnan kansainvälistymistä ja energiatukia koskevat tehtävät keskitettiin vuoden 2015 alusta Pirkanmaan ELY-keskukselle. Tämä näkyy Pirkanmaan ELY-keskuksen kohdalla merkittävänä muutoksena yritystukipäätösten lukumäärässä.

Maksullinen toiminta

Kannattavuuden osalta ELY-keskukset esittivät maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat sekä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat. Maksullisen toiminnan tuotoista (98 %) oli maksuperustelain mukaisia julkisoikeudellisia suoritteita, jotka olivat mm. erilaisia liikenteeseen ja tienpitoon liittyviä lupia sekä ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulakeihin liittyviä päätöksiä ja lausuntoja. Näiden tuottojen määrä väheni noin 9 % edellisestä vuodesta.

L-vastuualueen tuotot muodostuivat pääasiassa tiestön käyttö- ja työluvista, tiestön liikennöintiin liittyvistä taksi-, tavaraliikenne- ja joukkoliikenneluvista ja Lapin ELY-keskukseen valtakunnallisesti keskitetystä siirto-ajoneuvokäsittelystä. L-vastuualueen maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 28 % vuodesta 2014 (v. 2014 8,527 M€, v. 2015 6,121 M€), johtuen mm. lupien hintojen alentamisesta kustannusvastaavuuden mukaiseksi. Pääosin omakustannusarvon mukaisesti hinnoiteltujen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli vuonna 2015 Etelä-Pohjamaan ELY-keskuksessa 144 % ja Pirkanmaan ELY-keskuksessa 131%. Etelä-Pohjanmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksia pyydetään kiinnittämään huomiota siihen, että kaikki lupiin liittyvät kustannukset (työaika, tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen, mahdolliset muut ulkopuoliset palvelut) on otettu kustannusvastaavuuslaskelmassa huomioon.

ELY-keskusten maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden välillä oli suurta vaihtelua. Osa KEHA-keskuksen maksullisesta toiminnasta oli ELY-keskuksittain vertailtuna merkittävästi alijäämäistä, osa taas selvästi ylijäämäistä. Maksuperustelain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). KEHA-keskuksen maksullinen toiminta tulee käydä kokonaisuutena läpi ja selvittää toiminnan eri osa-alueiden ali- tai ylijäämäisyyden syyt. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota,

että KEHA-keskuksen maksullisen toiminnan tuotot kokonaisuutena vastaavat suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia.

KEHA-keskuksen maksullinen toiminta muodostuu pääosin erilaisista liikenteeseen ja tienpitoon liittyvistä luvista sekä ympäristöasioihin liittyvistä päätöksistä ja lausunnoista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot alenivat -72 %:a vuoden 2014 tilinpäätöksessä ilmoitetusta 27,7 milj. eurosta. Tapahtuneen syynä EU-ohjelmakauden vaihtuminen, jolloin vanhat oman tuotannon hankkeet päättyivät ja uusia uuden ohjelmakauden hankkeita käynnistyi vain joitakin. Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu varsinaisesti tulostavoitetta, mutta talousarviossa on merkitty aikaisempien vuosien toteutumien perusteella tavoitteeksi 35,8 milj. euroa.

Valtiotalouden tarkastusviraston tilintarkastajien vuosiyhteenvedossa todetaan että, tarkastuksessa syntyneen käsityksen mukaan maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmassa esitettyjä tietoja voidaan pitää olennaisilta osin oikeina ja riittävinä.

Ei maksullisen toiminnan tulo

Talousarvion tulotileille kertyi vuonna 2015 toiminnasta 25,2 milj. euroa, mikä oli 6 % enemmän kuin edellisellä vuonna (23,6 milj. euroa). Suurin osa 25,1 milj. euroa oli sekalaisia tuloja, joista eniten 7,6 milj. euroa (32 %) kertyi YM:n hallinnonalan muista tuloista. Niiden määrä moninkertaistui, mikä johtui siitä, että Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesältä saatiin vuonna 2014 ympäristövahinkojen torjuntaan annettujen ennakkomaksujen palautusta 7,4 milj. euroa.

Palvelukyky ja suoritteiden laatu

ELY-keskusten palvelukyky pysyi vuonna 2015 edellisvuoden tasolla. Vaikka virastokohtaisissa arvioissa onkin muutosta niin parempaan kuin huonompaan suuntaa, näyttävät muutokset vuoden 2014 tuloksiin verrattuna olevan pieniä. Ottaen huomioon ELY-keskusten toimintaan kohdistuneet tehostamistoimet, näyttäisi ELY-keskusten palvelukyky asiakkaiden kannalta pysyneen silti hyvällä tasolla.

Vuoden 2015 aikana ELY-keskusten asiakastyytyväisyyttä mitattiin palvelutyytyväisyyskyselyin. Arvioitavia palvelukokonaisuuksia olivat rahoitus-, maksatus-, lupa- ja valvontapalvelut. Lisäksi arvioitaviin palveluihin sisältyivät yritysten kehittämispalvelut (KEHPA-palvelut) sekä KEHA-keskuksen vastuulla olevat maksatustehtävät.

Yksityiskohtaisemmat tiedot ja niistä laadittava varsinainen ELY-keskusten palvelutyytyväisyystutkimus kertomusvuodelta julkaistiin 20.4.2016. Palvelutyytyväisyystutkimuksen tulokset osoittavat ELY-keskusten palvelukykyyn pysyneen lähes ennallaan. Vastauksia saatiin kaiken kaikkiaan 3491 kappaletta (vuonna 2014 yhteensä 4773 kpl ja 2013 yhteensä 1681 kpl). Asiakkaat olivat varsin tyytyväisiä saamaansa palveluun ja annettuja arvosanoja voidaan pitää hyvinä, sillä valtakunnallinen keskiarvo kysymykseen ”palvelu kokonaisuudessaan” kaikkien palvelujen osalta on 4,10. Vuonna 2014 luku oli 4,13.

Myös TE-toimistojen palvelukykyä arvioitiin palvelutyytyväisyyskyselyin. TE-toimistojen palvelutyytyväisyyden arviointi koostui kahdesta erillisestä kyselystä: tyytyväisyyskysely

henkilöasiakkaille ja erillinen kysely työnantaja-asiakkaille. Kyselyjä tehtiin kalenterivuoden aikana kuukausittain siten, että kesä- ja joulukuu eivät olleet kyselyn piirissä. Kyselyissä vastauksia kerättiin kaikkien TE-toimistojen toimialueilta. Tuloksia voi valtakunnallisesti pitää yleisellä tasolla hyvinä. Sekä henkilö- että työnantaja-asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä saamaansa palveluun. (Kyselyihin vastanneiden henkilöasiakkaiden vastanneiden määrä oli kalenterivuoden aikana yhteensä 37 740 ja vastaavasti työnantaja-asiakkaiden lukumäärä oli 927 kappaletta. Henkilöasiakkaiden kohdalla vastausprosentti oli reilu 20 % ja työnantaja-asiakkailla hieman alhaisempi 17,6 %.)

Henkilöasiakkaista kyselyyn vastanneista suurin osa piti TE-toimistojen tarjoamaa palvelua hyödyllisenä sekä ystävällisenä, ja myös asioiden käsittelyn nopeuteen oltiin pääosin tyytyväisiä. Asteikolla yhdestä viiteen (1-5) henkilöasiakkaiden kokonaisarvosanaksi muodostui noin neljä (4). Työnantajat kokivat avoimiin työpaikkoihin sopivien hakijoiden riittävyyden kyselyn perusteella kaksijakoisesti. Tyytyväisiä tilanteeseen oli kuitenkin enemmän – hieman alle 60 % – kun tilanteeseen tyytymättömiä (noin 35 %). TE-toimistojen palveluun oltiin kuitenkin 75-prosenttisesti täysin tai osittain tyytyväisiä ja vielä useampi suosittelisi palvelua myös muille.

Kokonaistyytyväisyys oli lähes vuoden 2014 tasolla, jolloin TE-toimiston palveluihin tyytyväisyysmittarit osoittivat henkilöasiakkaiden osalta 3,93 ja työnantaja-asiakkaiden osalta 4,01. Henkilöasiakkailta palvelun ystävällisyys keräsi parhaimmat arvosanat.

ELY-keskusten yhteinen sidosryhmätutkimus toteutettiin kertomusvuonna kolmannen kerran. Tutkimus tehdään joka toinen vuosi. Sidoryhmätutkimuksella kartoitettiin ELY-keskusten viranomaiskumppanien, muiden kumppanien ja palveluntuottajien tyytyväisyyttä ja mielipiteitä ELY-keskuksen toiminnasta. Asiakkaat eivät sisällyneet vastaajaryhmiin. Tutkimus toteutettiin kahtena sähköisenä kyselynä: sidosryhmille sekä ohjaaville ministeriöille ja virastoille suunnattuna kyselynä. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 2 429 henkilöä, ja vastausprosentiksi muodostui 40 %.

Viranomaiskumppaneiden, muiden kumppaneiden ja palveluntuottajien antamat keskimääräiset kokonaistyytyväisyysarvosanat olivat pysyneet käytännössä ennallaan vuoden 2013 tutkimuksen kanssa. Niiden vastaajien osuus, jotka kokevat ELY-keskusten toiminnan kehittyneen huonompaan suuntaan, oli kuitenkin kasvanut. Ohjaavien tahojen antama keskimääräinen kokonaistyytyväisyys oli laskenut hivenen vuoden 2013 tutkimukseen nähden. Sen sijaan ohjaavien tahojen tyytyväisyys toiminnan eri osa-alueisiin oli pääosin parantunut.

3. Toimenpiteet, joihin kirjanpitoyksikön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtionalouden tarkastusvirasto antoi 3.5.2016 seuraavat havainnot ELY-keskuksen ja TE-toimistojen kehittämis- ja tilintarkastuskertomuksesta vuodelta 2015.

- Tilinpäätöslaskelmat on muilta osin laadittu säännösten mukaisesti.
- Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

- Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.
- Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.
- Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuusseurannan ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä Euroopan aluekehitysrahastovarojen (EAKR) käyttöön liittyvän hallinnon ja sisäisen valvonnan ja maaseuturahastosta osarahoitettavien yritys- ja hanketukien tarkastusten yhteydessä. Menojen varainhoitovuodelle kohdentamisessa on tullut esiin puutteita, joiden johdosta KEHA-keskuksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Talousarvion toteutumalaskelman virheitä valtuuksista ja niiden käytöstä voidaan pitää myös sisäisen valvonnan puutteina. Sisäisen valvonnan osalta ei tarkastuksessa ole tullut muuta olennaista huomautettavaa.
- Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta vuodelle 2016 kuuluvien menojen (307 492 euroa) kohdentamista talousarvion ja valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a §:n vastaisesti vuodelle 2015 momenteilla 32.01.20 (Siviilipalvelus, arviomääräraha) ja 32.70.30 (Valtion korvaukset kunnille, arviomääräraha). Menettelyllä on valtion talousarviosta annetun lain 7 §:n vastaisesti pidennetty määrärahan käyttöaikaa.

Tilinpäätöksen johdosta ministeriö esittää seuraavia kehittämiskohteita:

- Valtion talousarviossa ja valtion talousarviosta annetussa asetuksessa on säädetty määrärahojen kohdentamisesta. KEHA-keskuksen tulee noudattaa talousarviossa vahvistettuja määrärahojen kohdentamisperiaatteita. KEHA-keskuksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin menojen varainhoitovuodelle kohdentamisessa todettujen puutteiden johdosta.
- Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuden kehitystä tulee seurata yhdessä ELY-keskusten, TEM:n ja Liikenneviraston yhteistyönä. Tarpeen mukaan edelleen korjata suoritteiden hintoja vuodelle 2016.
- Momentti 32.50.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin). Vuoden 2015 tilinpäätöksessä uusittavien valtuuksien määrä on esitetty 2 miljoonaa euroa liian suurena. KEHA-keskuksen tulee selvittää, mikä on uusittujen valtuuksien määrä vuoden 2016 talousarviossa ja huolehtia siitä, että vuonna 2016 valtuuksia ei käytetä enempää kuin todellisuudessa on käytettävissä.
- Valtuuslaskelmalla on esitetty momentin 35.10.61 (Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen) valtuuksien käytöstä aiheutuneina talousarviomenoina 645 000 euroa vuonna 2015. KEHA-keskuksen vuoden 2015 kirjanpitoaineiston ja ELY-keskusten ympäristöministeriölle toimittamien valtuusilmoituksissa on samassa asiassa ristiriitaista tietoa. KEHA-keskuksen, ELY-keskusten ja ympäristöministeriön tulee yhdessä varmistaa, että tiedot vastaavat toisiaan.
- Valtiokonttorin 30.11.2011 antamassa toimintakertomuksen laatiminen -ohjeessa (Dnro VK 510/03/2010) on määritelty tilinpäätösanalyysin rakenne. KEHA-keskuksen tilinpäätösanalyysi sisältää ohjeen mukaiset alaluvut, mutta rahoituksen rakenne osiosta puuttuu sanallinen analyysi. KEHA-keskuksen tulee kiinnittää huomiota tilinpäätös-

tösanalyysin laatimiseen ja huolehtia, että jatkossa myös rahoituksen rakenne tulee analysoida.

- KEHA-keskuksen tulee huolehtia, että maksullisen toiminnan tuotot kokonaisuutena vastaavat suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia.
- Yhteisrahoitteisen toiminnan laskelmalta puuttuu tuottoja ja kustannuksia ja laskelmassa esitettyihin yhteiskustannuksiin liittyy olennaista epävarmuutta, ei yhteisrahoitteisesta toiminnasta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä. Keskitetyn kustannuslaskennan toteuttamisessa tulee jatkossa varmistua siitä, että yhteisrahoitteisen toiminnan kustannuslaskentaan sisältyvät kaikki ne projektit, jotka on määritelty yhteisrahoitteisiksi.
- Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenojen sekä luonnonsuojelualueiden hallinnointia koskevassa VTV:n tarkastuksessa havaittiin puutteita. KEHA-keskuksen tulee varmistaa, että ELY-keskusten hallinnointi ja sisäisen valvonnan menettelyt ovat riittävät ja yhteneväiset eri ELY-keskuksissa.
- KEHA-keskuksen tulee tarvittaessa yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön ja Valtiokonttorin kanssa huolehtia siitä, että kehitteillä olevat URA-uudistukset ovat yhteensopivia keskitettyjen järjestelmien ja niiden liittymien kanssa ja tukevat sähköistä taloushallintoa.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

ELY-keskusten strategisesta ja yleishallinnollisesta ohjauksesta vastaavana ministerinä TEM tulee yhteistyössä muiden ELY-keskuksia ohjaavien tahojen kanssa seuraamaan ja kehittämään edellä mainittuja erityiskysymyksiä.

ELY-keskusten kertomusvuotta 2015 koskeva tilinpäätöskannanotto otetaan huomioon alustavien tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2017.

Osastopäällikkö

Taina Susiluoto

Ylitarkastaja

Juha Karila

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2015

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Kulunut vuosi oli kaivannaisalan osalta edelleen hyvin haasteellinen, sillä raaka-aineiden hinta ja kysyntä olivat edelleen hyvin heikkoja. Niinpä toimialan yritysten taloustilanne on ollut hyvin tiukka. Kaikki nämä seikat vaikuttavat osaltaan myös yritysten haluun ja kykyyn käyttää GTK:n tarjoamia palveluita. Samaan aikaan maksullisten palveluiden merkitys laitoksen taloudelle kasvaa, kun perusrahoituksen osuus vähenee. Yritysten taloustilanne heijastuu myös heidän halukkuuteen ja mahdollisuuksiin osallistua tutkimushankkeisiin, joten toimialan taloustilanne heijastuu jossain määrin GTK:n toimintaan myös tältä suunnalta.

Vuosi 2015 oli GTK:lle erittäin poikkeuksellinen ja sisälsi suuria muutoksia. Pääjohtajan vaihtuminen, uuden strategian työstäminen ja uuden organisaation rakentaminen olivat kaikki isoja muutoksia. Näistä merkittävistä muutoksista ja niiden vaatimasta työstä ja huomiosta huolimatta laitos pystyi kiitettävästi täyttämään sille asetetut tavoitteet omassa perustoiminnassaan.

Keskeisenä onnistumisena mainittakoon erikseen EIT KIC -hankkeen käynnistyminen, jonka valmistelussa GTK on pitkään ollut erittäin vahvasti mukana.

GTK:n yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen on panostettu ministeriön odotusten mukaisesti, ja laitoksen toiminnasta ja asiantuntemuksesta onkin uutisoitu mediassa varsin hyvin. GTK on osaltaan aktiivisesti osallistunut hallitusohjelman kärkihankkeiden toteuttamiseen.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös on selkeä ja tarjoaa riittävästi toimintaa kuvaavia tietoja. GTK on toimittanut kertomusvuoden aikana toiminnan seuraamista ja ohjaamista varten tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Maksullisen toiminnan kannattavuus ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastuu ylittivät asetetut tavoitteet. Ulkopuolisen rahoituksen merkitys kasvaa edelleen perusrahoituksen niukentuessa.

Valtiontalouden tarkastusviraston 18.4.2016 päivätyssä tilintarkastuskertomuksessa on todettu tilinpäätöstietojen riittävyys ja saatavuus. Laskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja tiedot sekä analyysi ovat valtion talousarvioista annetun asetuksen mukaisesti esitetty. Sisäisessä valvonnassa ei ole tullut esiin olennaista huomautettavaa.

Tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on kattavasti kerrottu miten hallitusohjelma ja sen painopisteet on huomioitu laitoksen tavoitteenasettelussa.

Perusrahoituksen niukkeneminen on huomioitu strategiaprosessin aikana, ja laitoksen toimintaa sopeutetaan esimerkiksi toimintamallin uudistamisella. Tähän liittyen käytiin koko henkilökuntaa koskeneet YT-neuvottelut. Prosessi hoidettiin tiiviillä aikataululla ja mallikkaasti.

3. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriössä jatketaan tulosohjausprosessien keventämiseen ja sujuvoittamiseen pyrkiviä kehittämistoimia. Lisäksi ministeriö kehittää yhdessä GTK:n kanssa edelleen laitoksen toimintaa ja sen tuloksellisuutta kuvaavia relevantteja mittareita.

Ministeriö ja GTK päivittävät kauppaja- ja teollisuusministeriön 18.12.1996 antaman päätöksen Geologian tutkimuskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista, 1146/1996 kuluvan vuoden aikana, työ on käynnissä.

11.5.2016

Petri Peltonen
alivaltiosihteeri

Riikka Aaltonen
kaivosylitarkastaja

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Innovaatorahoituskeskus Tekesin tilinpäätöksestä vuodelta 2015

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Ministeriön näkemyksen mukaan Tekes on toimillaan onnistunut parantamaan erityisesti pk-yritysten edellytyksiä uudistumiseen ja saavuttanut pääosin tulossopimuksessa asetetut tavoitteet. Tekes on aktiivisesti lähtenyt toteuttamaan hallitusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä. Kärkihankkeiden toteutuksessa Tekesillä on merkittävä rooli. Alkukesällä 2015 hallitusohjelmassa ilmoitettujen avustusvaltuuksien leikkausten vuoksi Tekes on käynnistänyt rahoituksen kohdentamisen ja ohjelmatoiminnan uudelleen tarkastelun. Nämä uudistukset näkyivät osaltaan jo vuoden 2015 lopulla.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Dynaamisesti uudistuva elinkeinoelämä

Elinkeinoelämän uudistumista Tekes on tukenut yhteistyössä muiden Team Finland –toimijoiden kanssa edistämällä suomalaisten yritysten kilpailukykyä, kasvua ja kansainvälistymistä¹. Tekesin asiakkaat ovat onnistuneet kasvamaan ja kansainvälistymään muita yrityksiä nopeammin. Tekesin vahvuudet ovat ekosysteemien käynnistämisen tukemisessa ja perustan rakentamisessa. Finpron ja Tekesin ohjelmat täydentävät toisiaan, mutta ohjelmayhteistyötä tulee edelleen tiivistää.

Tekes on vienyt aktiivisesti eteenpäin hallitusohjelman kärkihankkeita tukevia toimia yhteistyössä Team Finland -toimijoiden kanssa hallituksen painopistealoilla, kuten clean-tech-, bio- ja luonnonvaratalous sekä terveysteknologia ja digitalisaatio. Terveysalan kasvustrategian toteutus toimii esimerkkinä hallituksen painopistealasta, jossa Tekesin ja ministeriöiden toimien tiivis koordinaatio on tuottanut tulosta.

Tekes on kohdistanut yritysrahoituksestaan aiempaa suuremman osan pk-yrityksille (63 % vuonna 2014, 70 % vuonna 2015). Tekesin rahoittamien nopean kasvun nuorten yritysten määrä on säilynyt edellisvuoden tasolla, mutta niiden liikevaihto on kehittynyt huomattavasti odotettua heikommin suhteessa Tekesin rahoitukseen. Muutama epäonnistunut projekti vaikuttaa tässä merkittävästi kokonaistulokseen, mutta tästä huolimatta nuorten yritysten kasvun tukemiseen on jatkossa osoitettava erityistä huomiota.

Suomi yksi maailman parhaista innovaatioympäristöistä

Tekesin ohjelmakokonaisuus (Innovatiiviset kaupungit INKA, Huippuostajat ja Fiksu kaupunki) on tukenut hyvin kaupunkiympäristöjen hyödyntämistä innovaatioiden kokeilu- ja demonstraatioympäristöinä ja edistänyt siten julkisen sektorin uudistumista. Huippuostajat -ohjelmalla Tekes on tuloksekkaasti kasvattanut innovaatiomyönteisten julkisten hankintojen valmistelun osaamista. Hallitusohjelmassa tavoitteeksi on asetettu, että 5 % julkisista hankinnoista olisi joko innovaatioita luovia tai innovaatiotoimintaa tukevia. Ministeriö pitää tärkeänä, että Tekes jatkaa ohjelmatoiminnassaan hankintaosaamisen kehittämistä Huippuostajat -ohjelman päättymisen jälkeenkin ja tukee siten hallituksen tavoitteen toteutumista.

¹ Tekesin päämääräselvitys 2016 Globally Competitive Business and Industry

Hallitusohjelman linjausten mukaisesti Tekes on suunnannut aiempaa suuremman osan tutkimusrahoituksesta yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön tukemiseen tavoitteena vahvistaa tutkimustulosten kaupallista hyödyntämistä ja siten tutkimusrahoituksen vaikuttavuutta. Tekesin tulisi jatkossa seurata rahoittamiensa tutkimushankkeiden tulosten hyödyntämistä nykyistä kattavammin, jotta se pystyisi analysoimaan yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön hyötyjä ja vaikutuksia elinkeinoelämään. Näistä ei ti-linpäätöksessä ole esitetty vaikuttavuustietoja.

Kansainvälisten yhteisprojektien osuus on vähentynyt merkittävästi (77 % vuonna 2014; 68 % vuonna 2015, tavoite 85 %). Tekesin tutkimusrahoituksen suuntaaminen aiempaa suuremmissa määrin hankkeisiin, joissa kaupallinen hyödyntämismahdollisuus on selkeämmin nähtävissä, on johtanut siihen, että kansainvälinen yhteistyö tutkimushankkeissa on vähentynyt.

Tekes on onnistunut kasvattamaan suomalaisorganisaatioiden kiinnostusta EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmiin, mutta samalla Suomen menestys EU-rahoituksen hankkimisessa on suhteellisesti laskenut. Tämä johtuu erityisesti koventuneesta kilpailusta, jossa suomalaisten toimijoiden, erityisesti yliopistojen, hakemusten laatu ei ole tarpeeksi hyvä. Tutkimusrahoituksen vähenemisen vuoksi Tekesin rooli Horisontti 2020-ohjelmassa yleistyneissä public-private partnership –rahoitusjärjestelyissä supistuu. Tämä osaltaan heikentää kytkeytymistä eurooppalaisiin liiketoiminta- ja osaamisverkostoihin. Tekesin tulee entistä aktiivisemmin tukea asiakkaita pitkäjänteiseen ja strategiseen EU-hankevalmisteluun osana ohjelmatoimintaansa sekä kansallisena EU T&I –ohjelmien viestintä- ja neuvontaorganisaationa.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden osalta Tekes on pääosin saavuttanut tavoitteensa. Tekes on osallistunut aktiivisesti Team Finland -toimintamallin suunnitteluun ja kotimaan palvelumallin käyttöönottoon. Team Finland -toimijoiden yhteinen toimitilahanke on edennyt pääosin suunnitelmien mukaan.

Tekesin palvelun laatu on säilynyt hyvällä tasolla ja hakemusten käsittelyajat lähes tavoitteiden mukaisina. Toiminnan taloudellisuutta kuvaava rahoitustoiminnan kustannusten osuus rahoituksesta pieneni edellisvuodesta (4,4 % vuonna 2014; 4,1 % vuonna 2015, tavoite < 5,0 %) ja toteutui tavoitetta paremmin.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä kuvaavat mittarit ovat säilyneet lähes samalla tasolla kuin 2014. Kokonaistyötyytyväisyydessä Tekes on ylittänyt tavoitteen, mutta muiden mittareiden toteumat ovat hieman alle tavoitteen. Tulokset ovat kuitenkin edelleen hyvällä tasolla. Tekesin tulee kiinnittää huomiota hyvään johtamiseen ja henkilöstön hyvinvointiin erityisesti vuonna 2016, jolloin Team Finland -taloon muutto edellyttää toimintakulttuurin uudistamista.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

Tilinpäätöksessä on systemaattisesti ja havainnollisesti esitetty tulostavoitteiden toteumat. Tunnusluvut on esitetty kolmelta vuodelta. Tietoja on analysoitu riittävästi ja poikkeamien syyt on pyritty erittelemään.

Tekesin toiminnan vaikuttavuus syntyy usean vuoden aikana ja sitä arvioidaan ensisijaisesti vuosittain teetettävillä ulkopuolisilla arvioinneilla. Tilinpäätöksessä on kuvattu merkittävimpien arviointien tulokset. Raportoidut toimenpiteet sekä numeeristen tulostavoitteiden toteumat kuvaavat sitä, miten Tekes on suunnannut toimintaansa tavoitteiden toteuttamiseksi tarkasteluvuonna.

Tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ohjauksen ja tulosvastuun kannalta.

3. Toimenpiteet, joihin Tekesin on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on tilintarkastuskertomuksessaan vuodelta 2015 todennut, että Tekes on kertomusvuonna noudattanut talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

Vuoden 2014 tilinpäätöskannanotossa ministeriö korosti, että vaikuttavuusarvioinnissa ja sen kehittämisessä Tekesin tulee tehdä tiivistä yhteistyötä muiden Team Finland -toimijoiden ja ministeriön kanssa, jotta arviointeihin saadaan riittävän laaja kokonaiskuva ja tulokset ovat laajasti hyödynnettävissä toimijoiden roolien ja oman toiminnan kehittämisessä sekä tulosoajauksessa. Keväällä 2016 valmistuneessa päämääräselvityksessä laajempaa näkökulmaa on jo sisällytetty arviointiin. Yhteistyötä vaikuttavuusarvioinnissa tulee edelleen tiivistää Team Finland -toimijoiden, erityisesti Finnveran ja Finpron, kanssa, jotta politiikkatoimenpiteiden kehittämisen tueksi saadaan riittävän kattavat tiedot.

Tutkimusrahoituksen vaikuttavuuden arviointia varten Tekesin tulee koota seurantatietoa tutkimushankkeiden tuloksista sekä niiden kaupallisesta hyödyntämisestä ja vaikutuksista nykyistä systemaattisemmin. Hallitus on osoittanut Tekesille lisärahoitusta tutkimustulosten kaupallisen hyödyntämisen vahvistamiseen ja Tekesin tulee kyetä arvioimaan myös tämän vuoksi tutkimusrahoituksen vaikutuksia.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Liittyen tunnistettuun tarpeeseen saada kokonaisvaltaisempi kuva politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuudesta, ministeriö on pyytänyt OECD:tä toteuttamaan Suomen innovaatiopolitiikan maa-arvioinnin. Tuloksia tullaan hyödyntämään kansallisen innovaatiojärjestelmän toimijoiden kehittämisessä, Tekes mukaan lukien.

Ministeriö tulee selkeyttämään Team Finland –toimintaa koskevien tavoitteiden suhdetta Tekesin tulosoajaukseen. Lisäksi ministeriö tiivistää yhteistyötä Tekesin kanssa Horisontti 2020 –ohjelman tavoitteiden toteuttamisessa.

Tässä kannanotossa esitetyt arviot otetaan huomioon Tekesin tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2017.

Helsingissä, 13.5.2016

Marjukka Aarnio
osastopäällikön p.o.

Antti Valle
tulosvastaava

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2015

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) toimii kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamista, markkinoiden toimivuuden varmistamista, kilpailulain (948/2011) ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista varten. Kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston vuoden 2013 alusta toteutetulle yhdistymiselle asetetut tavoitteet ovat vuoden 2015 lopussa tehdyn selvityksen mukaan hallinnon tehostamisen osalta saavutettu. Palkkausjärjestelmää ei kuitenkaan ole saatu aikaan, mikä heijastui selkeästi henkilöstön tyytyväisyyteen. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset kuitenkin paranivat hieman edellisestä vuodesta, mutta asetusta tavoitteesta jäätiin. Myös kilpailu- ja kuluttajavastuualueiden yhteistyössä on edelleen kehitettävää samoin kuin viraston johtamisessa sekä sisällöllisesti että rakenteellisesti. Viraston kokonaistuottavuus parani henkilövahennyksistä huolimatta merkittävästi suoritteiden määrien pysyessä ennallaan tai jopa kasvaessa.

Viraston toimintaa leimasi vuonna 2015 erityisesti määrärahojen supistuksiin liittyen keväällä aloitetut YT-neuvottelut, jotka johtivat kuuden henkilön virkasuhteen päättymiseen. Todellisuudessa henkilöstövaikutukset olivat suuremmat, mikä johtui esimerkiksi kilpailuvastuualueella tapahtuneesta lähtövaihtuvuudesta, jota ei korvattu uusilla rekrytoinneilla. Lisäksi toimialariippumaton ICT-palvelutuotanto siirrettiin Valtion viestintä- ja viestintätekniikkakeskukseen, jonne siirtyi myös kaksi henkilöä.

Viraston toiminta kytkeytyi erityisesti kilpailuvastuualueen osalta hallitusohjelmaan. Voimavaroja suunnattiin edellisen vuoden tapaan kilpailun toimivuuden ja kansantalouden kannalta vakavimpien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Viraston vahvasti tulosopimuksen mukaisesti kartellien vastaista politiikkaa tekemällä useita kartelliselvityksiä. Käynnistettyään kilpailullisuusohjelmaan liittyen virasto teki tarvittavia taustaselvityksiä.

Niukkenevista resursseista huolimatta kiellettyjen kilpailurajoitusten valvonta toimi. Vuoden aikana lähti useita kokeneita tutkijoita eikä uusia voitu YT-neuvottelujen ja määräraha-leikkausten vuoksi rekrytoida. Harmaan talouden määrärahan loppumisen myötä jouduttiin luopumaan myös erillisestä kartelliyksiköstä sijoittamalla toimintoja molempiin kilpailuvalvonnan yksikköihin. Virasto pystyi resurssivajeesta huolimatta ratkaisemaan saman määrän kilpailutapauksia kuin edellisenä vuonna.

Kilpailuvastuualueella virasto on jo useita vuosia pyrkinyt tehostamaan toimintaa tekemällä sisäistä kehitystyötä ja laatimalla sisäisiä ohjeita. Yli kolme vuotta käsittelyssä olevien juttujen määrä väheni vuoden 2014 viidestä tapauksesta kahteen. Tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu, koska yli kolme vuotta käsittelyssä olevia juttuja ei olisi pitänyt olla lainkaan.

Kilpailuneutraliteettitoiminta saatiin vakiinnutettua ja vuoden aikana ratkaistiin 19 tapausta. Yrityskauppa- ja valvonnassa yrityskauppailmoitusten määrä pysyi samalla tasolla kuin ennenkin ja laissa säädetty maksimikäsittelyaika alittui selkeästi.

Kuluttajavastuualueella panostettiin erityisesti kuluttajien luottamuksen lisäämiseen verkkokaupassa kohdistamalla valistusta ja viestintää sekä kuluttajiin että elinkeinonharjoittajiin. Kuluttajien taitoihin toimia monimutkaistuvilla markkinoilla pyrittiin vaikuttamaan käyttämällä mahdollisimman montaa tiedotuskanavaa kuluttajaneuvonnan ja –valistuksen välittämisessä. Erityisen paljon panostettiin tilausansoihin ja aiheettomaan perintään. Verkkokauppoihin liittyviä kuluttajakysymyksiä nostettiin esille eri tiedotuskanavissa.

Valmismatkavalvonnan maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus nousi yli tavoitteen (100 %) ollen 120,1%. Tätä selittää se, ettei vuoden aikana ollut isoja konkurssseja eikä ole tarvittu lisätyövoimaa hakemusten käsittelyyn. Työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä pohtii parhaillaan vakuusjärjestelmän kehittämisvaihtoehtoja. Valmismatkaliikkeiden rekisteröintihakemusten käsittelyaikataavoite (7 pv) alittui reippaasti ollen 3 päivää.

KKV:n yhteydessä toimiva Euroopan kuluttajakeskus suoriutui tehtävistään suunnitellusti. Käsiteltyjen valitusten ja riita-asioiden määrä lisääntyi edelleen.

Henkilötyövuodet laskivat edellisestä vuodesta 9,5 henkilötyövuotta. Taloutta ei pystytty sopeuttamaan ilman yhteistoimintaneuvotteluita, vaikka henkilöstömäärää oli aloitettu pienentämään jo aiempina vuosina tiedossa olevien määrärahasupistusten vuoksi. Henkilöstövähennyksien lisäksi tehtiin muita merkittäviä säästöjä, joista suurimmat kohdistuivat hyvinvointitoimintaan ja henkilöstön koulutusmenoihin. Lähtövaihtuvuus nousi 12,3 prosenttiin, kun irtisanotut ja eläkkeelle siirtyneet otetaan mukaan. Kilpailuvastuualueen lähtövaihtuvuus oli 14 prosenttia, kuluttajavastuualueen 8 prosenttia ja muiden henkilöstöryhmien 15 prosenttia.

Henkisten voimavarojen osa-alueella virastossa on tehty runsaasti kehittämistyötä samoin kuin johtamisessa ja esimiestyössä, mutta niissä on edelleen paljon kehitettävää. Palkkausjärjestelmän puuttuminen ja YT-neuvottelut selittävät vain osan huonoista tuloksista. Sairauspoissaolot kuitenkin vähenivät selkeästi.

Tietojohtamisen ja digitalisoinnin kokonaissuunnitelma valmistui joulukuussa.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

KKV:n toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä ja tulostavoitteiden saavuttamista.

Vuotta 2015 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole huomauttamista sen toimintaan.

3. Toimenpiteet, joihin viraston ja ministeriön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Toiminta on kehittynyt pääosin vuoden 2015 tulossopimuksessa sovitun mukaisesti. Henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen, johtamiseen ja työtyytyväisyyteen tulee

panostaa edelleen. Resurssien yhteiskäyttöä yli yksiköiden ja vastuualuerajojen tulee edistää ja päätöksentekoprosesseja virtaviivaistaa. Viraston yhteistä toimintakulttuuria tulee vahvistaa ja yhteistyötä kuluttaja- ja kilpailuasioiden välillä lisätä.

Valmismatkarekisterin suoritteiden kustannusvastaavuuteen tulee kiinnittää huomiota niin, että pitkällä aikavälillä kustannusvastaavuus olisi maksuperustelaissa säädetyllä tavalla 100 %.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa viraston kilpailu- ja kuluttajavastuualueiden yhteistyön ja johtamisen kehittymistä sekä tietojohdamisen ja digitalisoinnin kokonaissuunnitelman ja siihen liittyvien konkreettisten toimenpiteiden toteutumista viraston toiminnassa.

Ministeriö pyrkii edistämään palkkausjärjestelmän syntymistä.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2016

Pekka Timonen
Ylijohdaja

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen
Kaupallinen neuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätöksestä vuodelta 2015

Patentti- ja rekisterihallituksen toiminta perustuu virastosta annettuun lakiin ja asetukseen sekä teollisoikeuksia ja rekisteritoimintaa koskevaan sääntelyyn. Normisto määrittelee viraston tehtävän ja sen toiminnan pääasialliset puitteet. Toiminnan tärkeä taloudellinen lähtökohta on nettobudjetointi eli toiminnasta perittävien maksujen tulee olla kustannusvastaavia (pl. yhdistysrekisteri).

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

PRH:n vaikuttamistavoitteeksi asetettiin uuden ja kasvavan yritystoiminnan edistäminen. PRH:n yhteiskunnallisessa vaikuttavuudessa korostuu sen menestys IPR -virastona. Rekisteriviranomaisena korostuu PRH:n rekisterien käytettävyys ja ajantasaisuus. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan kokonaisuutena tulossopimuksessa asetettujen sähköisen asioinnin tavoitteiden ja käsittelytavoitteiden avulla.

Sähköisessä asiointissa PRH saavutti tai ylitti asetetut sähköisten palvelujen käyttöastetta koskevat tavoitteet lukuun ottamatta kaupparekisteriä. Sähköisen asioinnin osuus kaupparekisterissä oli 62,7 prosenttia ja tavoite 75 prosenttia. Sähköisten palvelujen käyttö kuitenkin kasvoi edellisvuoteen verrattuna (59,3 prosenttia / 2014). Virastolle asetetut käsittelyaikoja koskevia tulostavoitteet pääosin saavutettiin. Erityisesti yhdistysrekisteri-ilmoitusten ja yhdistysten perustamisilmoituksille asetetut tavoitteissa käsittelyajat lyhenivät huomattavasti edellisvuodesta ja käsittelyajan enimmäistavoitteet alitettiin selvästi. Kokonaisuutena arvioiden PRH:n yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle asetetut tavoitteet saavutettiin vuonna 2015.

Toiminnallinen tuloksellisuus.

Käsittelyprosessien tuottavuus nousi 2,1 prosenttia tavoitteen ollessa 2 prosentin kasvu, ja tavoite siis saavutettiin. Yksikkökustannukset nousivat 6,2 prosenttia tavoitteen ollessa enintään 2 prosenttia.

Kustannusvastaavuuden osalta tavoitteet saavutettiin seuraavasti (luvat prosentteja): julkisoikeudelliset suoritteet: (tavoite 95, toteutunut 96) ja, liiketaloudelliset suoritteet (tavoite 101, toteutunut 94). Alle omakustannusarvon hinnoiteltavien suoritteiden osalta tavoitteena oli, että alijäämä saa olla enintään talousarviossa myönnetyn määrärahan suuruisen (1 131 000 euroa) Alijäämä oli tätä pienempi, 885 000 euroa. Alle omakustannusarvoon hinnoiteltavissa suoritteissa kustannusvastaavuus parani 12 prosentilla edellisvuodesta, mikä johtui erityisesti käsittelyprosessin kehittämisestä. Kustannusvastaavuudelle asetetut tavoitteet eivät ole taloudellisen tuloksen maksimointiin tähtääviä, vaan heijastavat myös hinnoitteluun liittyviä yhteiskunnallisia tavoitteita. Näin ollen tavoitteiden toteutuminen tältä osin on lähinnä hinnoittelun tarkkuuden arviointia, jota hinnoittelun tekniset haasteet huomioiden voidaan pitää hyvänä.

Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2015 yhteensä 384,4 htv. Tulossopimuksen mukainen tavoite 415 htv siis alitettiin selvästi. Henkilöstön määrään vaikutti mm. se, että 7 henkilöä siirtyi virastosta Valtoriin. Toisaalta syksyllä virastoon siirtyi maistraateista 17 henkilöä,

kun kauppa- ja yhdistysrekisterin paikallisviranomaistehtävät keskitettiin PRH:een. Lisäksi tilikaudella yhdistettiin PRH:n yhdistys- ja säätiöasiat yritys- ja yhteisölinjaan. Voidaan todeta, että PRH:n tuottavuustavoitteita on toteutettu määrätietoisesti.

Tuotokset ja laadunhallinta.

Vuonna 2015 PRH:n asiakastytyvyisyys säilyi hyvällä tasolla, vaikka laski hieman edellisvuodesta (toteuma 3,9/5). Käsittelyajoille asetetut tavoitteet saavutettiin pääpiirteissään. Erityisesti yhdistysrekisterin käsittelyajat lyhenivät selvästi edellisvuoteen verrattuna ja olivat alle enimmäistavoitteen. Kansallisten patenttihakemusten käsittelytavoitetta ei täysin saavutettu, eikä myöskään kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelytavoitetta. Kansallisten patenttihakemusten kokonaiskäsittelyaika jäi tavoitteesta. Syynä oli pitkään käsiteltävien hakemusten ja päätösten valmistuminen.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

Vuodelle 2015 asetetuissa henkisten voimavarojen hallintaa koskevissa mittareissa kaikki asetetut tulostavoitteet ylitettiin. Työtyytyväisyys, tyytyväisyys johtamiseen, ja työn innostavuus ja työssä koettu ilo olivat hyvällä tasolla.

Positiiviset onnistumiset

Henkisten voimavarojen hallinnalle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin ja tulokset paranoivat edellisvuodesta. Virastossa valmisteltiin ja toteutettiin useita organisaatiomuutoksia, mm. henkilöstön siirrot maistraateista PRH:een ja toisaalta PRH:sta Valtoriin. Lisäksi yhdistettiin PRH:n yhdistys- ja säätiöasiat yritys- ja yhteisölinjaan ja samalla yhdistysrekisteriasioissa saatiin aikaan selvä parannus käsittelyajoissa. Samaan aikaan yhdistysrekisterin alijäämä pieneni edellisvuodesta ja viraston sisäinen työtyytyväisyys nousi edellisvuodesta.

Negatiiviset poikkeamat

PRH:n tuottavuuden osalta yksikkökustannukset nousivat selvästi yli asetetun enimmäistavoitteen (tavoite enintään 2 prosenttia, toteuma + 6,2 prosenttia) eikä tavoiteta saavutettu. Yksikkökustannusten nousu johtui osaltaan patenttiasioissa suoritteiden määrän laskusta ja osaltaan suoritteiden kustannusten kasvusta yritys- ja yhteisöasioissa.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

PRH:n toimintaa ohjataan budjettimenettelyssä ja hallinnonalaa koskevassa lainsäädännössä. Toimintaa seurataan suhteellisen harvoilla, mutta keskeisiksi koetuilla mittareilla. Toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot vuodelta 2015 ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä jatkossa ja tulostavoitteiden saavuttamisesta. Käytössä olevat tuottavuus-, taloudellisuus- ja käsittelyaika-tavoitteiden toteutumista todentavat mittarit toimivat tarkoituksenmukaisina välineinä tulosohtauksessa ja tulosvastuun kannalta. Tulostavoitteiden tavoitetasojen asettaminen on erityisen haasteellista, koska PRH:n kysyntä reagoi hyvin herkästi taloudellisen toimintaympäristön muutoksiin. Asia edellyttää jatkuvaa huomion kiinnittämistä ja ennakoitua.

3. Toimenpiteet, joihin yksikön on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tilinpäätös ei anna aihetta erityisiin toimiin, vaan tuloksellisuuden kannalta oleellista on jatkaa käynnissä olevia tietojärjestelmähankkeita ja sähköisten asiointimahdollisuuksien kehittämistä sekä viraston organisaation kehittämistä. PRH käynnisti marraskuussa 2015 organisaatiomuutoksen, jossa on tarkoitus yhdistää patentti- ja innovaatiolinjan sekä tavaramerkki- ja mallilinjan toiminnot. Lisäksi virastossa aloitti vuoden 2016 alussa uutena toimintona tilintarkastusvalvonta, joka siirtyi keskuskauppakamarista PRH:een.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ollut tilinpäätöksen johdosta huomautettavaa.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tilinpäätös ei anna aihetta erityisiin toimiin.

Ministeriön asettamassa työryhmässä valmistellaan kaupparekisteriä koskevan lainsäädännön uudistamista ja arvioidaan rekisterin pitkän aikavälin kehittämistavoitteita. Uudistuksessa arvioidaan muun muassa mahdollisuuksia siirtyä kokonaan sähköiseen asiointiin, keventää viranomaisprosesseja sekä kaupparekisteritoiminnan rahoitusta. Uudistus vaikuttaa osaltaan yritys- ja yhteisölinjan tehtäviin ja talouteen. PRH osallistuu aktiivisesti työryhmän työhön.

Ministeriö seuraa aktiivisesti PRH:ssa käynnissä olevia tietojärjestelmähankkeiden ja organisaatiouudistusten toteutusta. Organisaatiouudistuksissa noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja pyritään edesauttamaan henkilöstön työllistymistä.

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Mika Kotala
Ylitarkastaja

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2015

1 Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vuonna 2015 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) tehtävät laajenivat kansallisen akkreditointielimen (FINAS) toimintojen myötä. Tukesissa on ollut käynnissä useita sisäisiä kehittämishankkeita. Yleinen taloustilanteen kiristyminen vaikutti edelleen viraston toimintaan monella tavalla.

Teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden osalta toimintavuosi oli pääosin pitkän aikavälin tavoitteiden mukainen. Tuotevalvonnassa on siirrytty enenevässä määrin riskiperusteisuuteen, valvonnan kohdentaminen on Tukesin kokemuksen mukaan ollut onnistunutta. Valvonnan riskiperusteisuus on tarpeen ottaa huomioon myös eri toimialojen lainsäädäntöä kehitettäessä, ts. mahdollisuuksien mukaan yksityiskohtaisesta sääntelystä kohti yleisempää.

Käynnissä olleiden säädösvalmisteluhankkeiden takia Tukes osallistui tavanomaista laajemmin ministeriöiden apuna toimialansa lainsäädäntöhankkeisiin ja saavutti lainsäädännön kehittämiseen liittyvän vaikuttavuustavoitteensa.

Tukesin toiminta on ollut Tukesia ohjaavien hallinnonalojen strategioiden mukaista. Tukes on saavuttanut pääosin tulostavoitteensa vuonna 2015.

Toiminnallinen tehokkuus

Taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevat tavoitteet toteutuivat. Kokonaistuottavuudelle asetettua tavoitetta (100 %) ei saavutettu. Kokonaistuottavuusindeksin arvo oli 96 (vuonna 2014: 97 ja 2013: 99). Tämä johtui siitä, että laskennan perusteena olevassa tuotoksessa ei ole mukaan FINASin suoritteita, mutta on huomioitu FINASin kulut.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetettu tavoite saavutettiin. Julkiseurusteiden suoritteiden kustannusvastaavuus oli 109 % (vuonna 2014 104 % ja 2013: 92 %). Ylijäämä johtui pääosin yhteiskustannusten vähenemisestä. Kustannusvastaavuutta tulee tarkastella jatkossa sen varmistamiseksi, että pitemmällä tähtäimellä päästään valtion maksuperustelain edellyttämään kustannusvastaavuuteen.

Valvonnan kattavuustavoitteet saavutettiin. Valvontatoimenpiteiden lukumääriä on eräiltä osin vähennetty ja pohdittu uusia toimintatapoja määrärahasäästöjen vuoksi. Käsitteilyaikataavoitteet saavutettiin 95 %:ssa käsitellyistä asioista.

Tilinpäätöksen sivuilla 6 ja 7 käsitellään Tukesin toimialoilla tapahtuneita onnettomuuksia. Tiedot kuitenkin kattavat lähinnä ns. vanhan Tukesin toimialan sekä kaivokset. Mm. kemikaaleihin, kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluihin liittyvät onnettomuudet eivät ole mukana yhteenvedossa. Tämä olisi syytä tuoda selkeästi esille. Hyvää on se, että onnettomuuksien tilastoinnissa ryhdyttiin aiempaa laajemmin hyödyntämään myös muiden organisaatioiden ylläpitämiä rekistereitä.

FINASin toiminnan integrointi Tukesiin onnistui toiminnallisesti ja tavoitteeksi asetettu akkreditointipalveluiden häiriötön saatavuus asiakkaille (elinkeinoelämä ja julkishallinto) taattiin.

Toimintavuonna ei toteutettu Tukesin kaikkia toimialoja koskeva asiakastyytyväisyyskyselyä. FINASin asiakastyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla 4,3 (asteikko 1-5), (vuonna 2014: 4,2 ja 2013: 4,4).

Tukesissa on käynnissä useita digitalisaation edistämiseen liittyviä hankkeita, joiden eteneminen on kiinni myös ulkopuolisen rahoituksen saatavuudesta ja jatkuvuudesta.

Tukesin viestintä jatkui aktiivisena ja sitä kehitettiin edelleen. Viestinnän rooli osana valvontaa vahvistui edelleen. Tukesin johdolla yhdessä sidosryhmien kanssa valmisteltiin hissiturvallisuus -kampanja, jossa informoidaan hissien haltijoita hissiturvallisuuteen sekä hissien korjaamiseen ja uudistamiseen liittyvistä seikoista.

Tukesilla on edelleen käynnissä toimitilahanke Helsingissä ja Tampereella. Helsingin toimipisteen osalta muutto viivästyi keväälle 2016. Tampereen toimipisteen osalta muutto on vuonna 2017. Toimitilatehokkuuden osalta tunnusluku on hankkeen olleessa kesken 27 m²/htv (vuonna 2014: 32 m²/htv). Toimitilahankkeen myötä on tarkoitus tehostaa tilankäyttöä, saada aikaan säästöä tilavuokrissa sekä ottaa käyttöön uudentyyppinen tapa tehdä työtä.

Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilötyövuosien määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta, toteutuma oli 238,6 htv (vuonna 2014: 227,4 ja vuonna 2013: 226,6 htv). Määrän kasvu johtui FINASin toimintojen siirtymisestä Tukesiin (25 henkilöä). Henkilöstömäärää sopeutettiin taloudellisista syistä jättämällä täyttämättä avoimeksi tulleita virkoja. Tulossopimuksen mukainen tavoite vuodelle 2015 oli 249 htv.

Henkilöstön työtyytyväisyyttä selvitettiin VMBaro-työtyytyväisyyskyselyllä. Kokonaisindeksi oli 3,43 (vuonna 2014: 3,4 ja 2013: 3,5).

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

Tilinpäätös sisältää runsaasti tietoa Tukesin toiminnasta ja antaa ministeriölle riittävät tiedot tulosohjauksen kannalta.

Vaikuttavuusindikaattoreita sekä suoritteiden käsittelyaika- ja määrätavoitteita ei ole vielä käytössä kaikilla Tukesin uusilla toimialoilla, mutta kehitystyö näiden osalta on käynnissä. Indikaattoreiden kehittäminen on tärkeää Tukesin toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kannalta. Ministeriö edelleen painottaa, että Tukesin kaikki toimialat saadaan vaikuttavuusindikaattorien piiriin lähiaikoina.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut tilintarkastuskertomuksessaan olennaista huomautettavaa Tukesin toiminnasta ja VTV on todennut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Sisäministeriö on antanut erillisen palautteen Tukesille sen toiminnasta pelastustoimen laitteiden valvonnassa vuonna 2015. Tukes on sen mukaan saavuttanut sille asetetut toiminnalliset tavoitteet pääosin ja toteutetun valvonnan vaikuttavuus on säilynyt hyvänä. Tuotevalvonnassa painopiste on siirtynyt reaktiiviseen valvontaan ja urakointivalvonta on suunnattu riskiperusteisesti. Henkilötyövuosimäärä toteutui tavoitteen mukaisena. Sisäministeriön mukaan Tukesin tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota resurssien tehokkaaseen käyttöön, jotta pelastustoimen laitelakiin suoraan perustuvat viranomaistehävät voidaan hoitaa asianmukaisesti.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tukesin toimintaa on vuoden 2011 alusta lähtien ohjattu kuuden ministeriön (työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, sisäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö) moniohjauksessa. Tämän arvion valmisteluun on osallistunut Tukesin tulosohjauksen yhteistyöryhmä.

Akkreditointipalvelut ovat tärkeitä suomalaiselle elinkeinoelämälle ja julkisille organisaatioille. Elinkeinoelämän kilpailukyvyyn varmistamiseksi on tärkeää, että Tukes varmistaa, että akkreditointipalveluiden toimitusajat ovat kohtuulliset ja FINASin palvelu- ja osaamistaso pysyy korkeana. Akkreditointiasiain valtuuskunta on toistuvasti kiinnittänyt huomiota pitkiin toimitusaikoihin ja FINASin henkilöstö on osoittanut huolensa pidentyneisiin toimitusaikoihin ja kasvaneeseen työpaineeseen. FINAS-akkreditointipalvelut toimivat nettobudjetoidusti. Akkreditointipalveluiden asiakkaat maksavat parantuneen palvelutason maksuissa. Näin ollen FINASin resursointi ei rasita viraston budjettirahoitteista toimintaa.

Valvonnan riskiperusteisuutta tulee edelleen kehittää. Pitemmällä tähtäimellä tuotevalvonnassa tulisi päästä perinteisestä lainsäädäntösektoripohjaisesta ja traditioon perustuvasta resurssijaosta valvonnan kohteena olevien tuotteiden aiheuttamien riskien mukaisiin painotuksiin.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa viraston toimenpiteitä yhteistyön kehittämiseksi ja tiivistämiseksi sekä tiedonkulun parantamiseksi ministeriöiden kanssa substanssiasioihin liittyvässä yhteistyössä. Asiaa on käsitelty Tukesin tulosohjauksen yhteistyöryhmässä ja syksyn 2015 tulosneuvottelussa.

Ministeriö, yhdessä Tukesin tulohajauksen yhteistyöryhmän kanssa tulee kiinnittämään edelleen erityistä huomiota Tukesille mahdollisesti esitettävien uusien tehtävien arviointiin ja niihin liittyvien resurssien riittävään turvaamiseen sekä valvonnan riskiperusteisuuden kehittämiseen.

Pekka Timonen
ylivohtaja

Tomi Lounema
kaupallinen neuvos

TIEDOKSI Tukesin tulohajauksen yhteistyöryhmä

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Energiaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2015

Energiaviraston tehtävänä on valvoa ja edistää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimintaa sekä tukea ilmastotavoitteiden saavuttamista.

1 Arvio tuloksellisuuden ja sen kehityksen sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Energiaviraston keskeisenä tehtävänä on vaikuttaa siihen, että sähkö- ja maakaasuverkkopalveluja tarjotaan tehokkaasti, luotettavasti ja kohtuulliseen hintaan ja että sähkömarkkinat toimivat hyvin. Lisäksi viraston tehtävänä on vaikuttaa siihen, että uusiutuvien energialähteiden osuus sähköntuotannossa kasvaa sekä edistää ja valvoa energiatehokkuutta. Energiavirastolle on asetettu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka liittyvät mm. energian tuotannon ja käytön kehittämiseen laajalajaisesti, sähkön ja kaasun toimitusvarmuuteen ja verkkopalvelujen hinnoitteluun sekä sähkömarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan. Lisäksi virastolle on asetettu yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita joka liittyvät toimintaan kasvihuonekaasujen päästökauppaviranomaisena sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistämisessä.

Energiaviraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden panos on ollut vuonna 2015 kokonaisuutena arvioiden hyvä.

Energiavirasto on täyttänyt päästökauppaviranomaiselle asetetun vaikuttavuustavoitteen. Uusiutuvan energian tuotantotuen toimeenpanotehtävien osalta hallitusohjelmasta seurannut tuulivoiman syöttötariffin sulkeutuminen johti syksyn 2015 aikana lukuisiin uusiin hakemuksiin ja niiden käsittely työllisti Energiavirastoa. Vuoden 2014 alusta Energiavirastoon siirtyi työ- ja elinkeinoministeriöstä energiatehokkuuden edistämistehtäviä. Vuoden 2015 aikana uusi energiatehokkuusryhmä on jo toiminut täysipainoisesti. Näissä uusissa ja osin odottamattomissa tehtävissä Energiavirasto on onnistunut hyvin.

Toiminnallinen tehokkuus

Energiavirastolle on asetettu toiminnalliseen tehokkuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka kuvaavat toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta. Energiavirasto on kehittänyt uuden tuottavuusindeksin, jossa tuottavuutta käsitellään asiankäsittelyn kustannusindeksillä.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus on edellistä vuotta parempi. Osittain tähän on vaikuttanut myös syksyllä 2015 uusittu Energiaviraston maksuasetus. Energiavirasto on parantanut toiminnallista tehokkuutta mm. lupaprosesseja tehostamalla ja tietojärjestelmien avulla. Toiminnalliselle tehokkuudelle asetetut tulostavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Tuotokset ja laadunhallinta

Energiavirastolle on asetettu viraston kaikille toimintasektoreille tuotoksiin ja laadunhallintaan liittyviä tulostavoitteita, jotka virasto on täyttänyt kokonaisuutena arvioiden hyvin. Vuoden 2015 aikana vuosia 2016-2023 koskevien sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvontamenetelmien valmistelu oli tärkeä tehtävä. Energiavirasto on lisäksi edelleen panostanut merkittävästi vaikuttamiseen EU-tason ja pohjoismaisen tason sääntelyviran-

omaisten yhteistyössä. Sisämarkkinoiden sääntelyn kehityksellä on vaikutusta energiain-
tensiiviselle Suomelle.

Energiavirasto on osallistunut aktiivisesti EU:n sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimi-
vuutta edistävien EU:n yhteisten verkkosääntöjen laatimiseen EU:n sääntelyviranomaisen
yhteistyön kautta. Vastaavasti virasto on myös toiminut aktiivisesti EU:n päästökauppajär-
jestelmän sekä Kioton rekisterijärjestelmän kansainvälisessä yhteistyössä. Vuoden 2015
aikana virasto on kehittänyt päästökaupan asianhallintajärjestelmää joka otetaan käyt-
töön vuonna 2016.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Viraston henkilöstövoimavarojen käytön haasteena on perinteisesti ollut tehtävien ja re-
surssien yhteensovittaminen. VMBaro-kyselyn tulosten mukaan työilmapiiri Energiaviras-
tossa on edellisten vuosien tapaan korkealla tasolla vaikka koko viraston osalta luvuissa
oli lievää laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Viraston tehtävien täyttämisen edellyttä-
mien henkilöstöresurssien varmistaminen pysyy haasteena myös jatkossa, EU-taustaisen
ja myös kotimaisen energiapoliittisen ohjauksen lisääntyessä.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Energiaviraston toiminnan raportointi on ollut riittävää ja virasto on pyrkinyt systemaatti-
sesti vastaamaan sille asetettuihin tulostavoitteisiin. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuk-
sen raportointi on kattanut tulossopimuksen kaikki osa-alueet. Tulostavoitteiden toteu-
tuminen ja poikkeamat tavoitteista on raportoitu ministeriön näkökulmasta asianmukai-
sesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuksessa vuodelta 2015 ei ole ilmennyt suu-
rempaa huomautettavaa lukuun ottamatta huomautusta joka koski vuodelle 2016 kuulu-
vien menojen kohdentamista vuodelle 2015.

3. Toimenpiteet, joihin Energiaviraston on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätök- sen johdosta tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö toteaa Energiaviraston saavuttaneen sille asetetut keskeiset vaikuttavuus- ja
tuloksellisuustavoitteet kokonaisuutena arvioiden hyvin. Energiavirasto on toiminut hal-
linnonalan strategisten tavoitteiden ja tulossopimuksessa sovittujen strategisten tavoit-
teiden mukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston antaman Energiaviraston vuotta 2015 koskevan tilin-
tarkastuskertomuksen mukaan Energiavirasto on talousarvion ja valtion talousarviosta
annetun asetuksen 5 a §:n vastaisesti kohdentanut vuodelle 2016 kuuluvia menoja vuo-
den 2015 menoiksi. Varat on lisäksi talletettu valtion talousarviosta annetun asetuksen 33
§:n vastaisesti ilman Valtiokonttorin lupaa.

Energiavirasto on laatimassaan lausunnossa Valtiontalouden tarkastusviraston antamasta
luonnoksesta Energiaviraston vuoden 2015 tilintarkastuskertomukseksi selventänyt ja pe-
rustellut kyseistä tapahtumaketjua. Kyse oli vuonna 2015 myönnetyn tuottavuusrahan

käyttämistä tietojärjestelmäprojektiin ja vaihtoehtona olisi ollut jättää myönnetty tuottavuusraha käyttämättä ja tietojärjestelmä hankkimatta.

Jatkossa vastaavanlaisissa tilanteissa Energiaviraston tulee luonnollisesti toimia lain ja valtion yhteisten periaatteiden mukaisesti. Energiaviraston tulee tarvittaessa selvittää nettelyn asianmukaisuus yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Tilintarkastajan vuosiyhteenvedon mukaan olisi suositeltavaa, että Energiavirasto esittäisi tuottavuustietoja asiankäsittelyn kustannusindeksin lisäksi myös työn tuottavuudesta, esim. suoritelukumäärä/hyv. Lisäksi vuosiyhteenvedossa on tuotu esiin tilinpäätöksen henkilökulujen erittelyä koskeva virhe, muutamia liikekirjanpidon kirjausvirheitä ja muutamia puuttuvia kuitteja. Energiaosasto ottaa kyseiset asiat esiin Energiaviraston kanssa käytävissä toiminnan kehittämiseen liittyvissä keskusteluissa.

Vuosiyhteenvedossa on tuotu esiin puutteita Energiaviraston ylijohdajan matkustusmenojen raportoinnissa ministeriölle. Viraston ylijohdajan virkamatkoista vuonna 2015 on toimitettu taulukko ministeriölle alkuvuodesta 2016 ja vastaavaa käytäntöä on sovittu jatkettavan.

Riku Huttunen
Osastopäällikkö
Ylijohdaja

Markku Kinnunen
Neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtiontakuurahaston tilinpäätöksestä vuonna 2015

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä tulostavoitteiden toteutumisesta

Rahaston tehtävä ja tavoitteet

Valtiontakuurahaston tarkoituksena on turvata Finnvera Oyj:n antamien vientitakuiden, takausten ja muiden valtiontakuurahastolain (444/1998) 4 §:ssä tarkoitettujen sitoumusten täyttäminen. Rahaston varoista hoidetaan myös entisen Valtiontakuu keskuksen ja sitä edeltäneiden Vientitakuulaitoksen ja Valtiontakauslaitoksen antamat takuut, takaukset ja muut vastuusitoumukset.

Rahaston tehtävänä on toimia puskurina valtion budjetin suuntaan valtiontakuurahastolain 4 §:n mukaisen valtion takuu- ja takaustoiminnan osalta, joten sen toiminnan luonne on pääasiallisesti tekninen. Operatiivinen toimija valtiontakuurahaston vastuulla olevan takuu- ja takaustoiminnan osalta on valtion omistama erityisrahoitusyhtiö, Finnvera Oyj. Rahaston toiminnan teknisen luonteen sekä rahaston ja Finnvera Oyj:n välisen työnjaon vuoksi valtiontakuurahastolle ei ole asetettu tulostavoitetta. Tulostavoitteiden asettaminen, mittaaminen ja seuraaminen vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan osalta tehdään Finnvera Oyj:n rahoitustoiminnalle.

Rahastossa olevat varat ovat osa valtion yleistä kassavarantoa, joka on Valtiokonttorin hoidossa. Rahaston pääoma sijoitetaan osana valtion yleistä kassahallintoa eikä sijoittamisesta tulevia tuottoja tulouteta rahastoon. Tämän johdosta rahaston pääoman tuotolle ei ole asetettu tavoitetta.

Tilikauden 2015 toiminta ja tulos

Valtiontakuurahaston vastuulla oleva vientitakuu- ja erityistakauskanta oli vuoden 2015 lopussa noin 17,3 miljardia euroa. Vastuukanta kasvoi edellisen vuoden lopusta noin 4,7 mrd. euroa eli 37 %. Vastuukannasta ns. vanhan vastuukannan (Finnvera Oyj:n edeltäjien vastuukanta) osuus oli 2,8 milj. euroa ja sen arvioidaan päättyvän vuonna 2018. Maaluokittaisessa jakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden aikana. Suurimpina yksittäisinä vastuumaina ovat edelleen Yhdysvallat, Venäjä, Brasilia, Saksa ja Espanja.

Toimialoista televastuiden osuus oli vuoden 2015 lopussa 30 % ja telakoiden ja varustamoiden osuus 39 %. Vastuiden nousu johtui siitä, että telakoiden ja varustamoiden vastuut kaksinkertaistuivat vuoden aikana ja televastuutkin kasvoivat neljänneksen. Merkittävimpänä toimialakeskittymänä voidaan pitää telakka- ja varustamosektoria. Yritysten kaupalliset riskit olivat vuoden 2015 lopussa 15,7 mrd euroa, jossa on noin 4,6 mrd euroa kasvua vuoden 2014 lopusta. Vastuista 45 % oli parhaimmissa riskiluokissa (A1-B1), noin 11 % heikoimmissa (B3-C) ja loppuosa eli 44 % oli B2 -luokassa. Uusi riskinotto keskittyi pääasiallisesti A3- ja B2 -luokkiin. B3 luokan vastuut lisääntyivät vuoden aikana, mutta niiden suhteellinen osuus pysyi ennallaan.

Pankkivastuiden määrä oli vuoden 2015 lopussa noin 1 182 milj. euroa, jossa on kasvua vuoden alusta noin 330 milj. euroa. Pankkien luokitukset ovat pysyneet lähes ennallaan vuoden aikana. Riskiä lisää Venäjän edelleen epävarmana jatkuva taloustilanne.

Riskin suojausta on vuoden aikana jatkettu muiden vientitakuulaitosten ja yksityisten vakuutusyhtiöiden kanssa tehdyillä jälleenvakuutus sopimuksilla, joilla vakuutusyhtiöt ottavat osan luottoriskistä kantaakseen. Sopimusten arvo vuoden 2015 lopussa oli n. 945 milj. euroa, jossa on laskua edellisen vuoden lopusta noin 30 milj. euroa. Yksittäisillä jälleenvakuutuksilla on katettu 6 % vastuukannasta. Vuoden 2015 aikana tuli voimaan 150 milj. euron suuruinen portfoliojälleenvakuutus, jonka piirissä ovat kaikki yli 150 milj. euron vastuut. Yksittäisten jälleenvakuutusten ja portfoliojälleenvakuutuksen arvioidaan vähentävän vientitakuukannan riskiä n. 20 %.

Suuret riskikeskittymät, epävarmuus maailman ja Venäjän talouskehityksestä sekä yksittäiset riskipitoiset vastuut pitävät riskitason korkeana. Mahdolliset tappio-odotukset ovat lyhyellä aikavälillä keskittyneet muutamiin yksittäisiin yhtiöihin. Pidemmällä aikavälillä tappioita voi tulla muistakin vastuista.

Valtiontakurahaston vuoden 2015 suoriteperusteinen tulos oli 7.514.656,17 euroa ylijäämäinen (vuonna 2014 tulos oli noin 6.780.549,69 milj. euroa ylijäämäinen).

Tilikauden suoriteperusteinen ylijäämä on 7,5 milj. euroa ja tilikaudelle laadittu talousarvio oli 0,1 milj. euroa ylijäämäinen, jolloin poikkeamaksi muodostui -7,4 milj. euroa. Poikkeama johtui takaisinperinnän positiivisesta kehityksestä. Takaisinperintäsaamisten määrä on kasvanut 2,0 milj. euroa kun talousarviossa sen ennustettiin pienenevän 3,9 milj. euroa. Merkittävimpiä syitä eroon on USD-kurssin vahvistuminen euroon nähden yli 10 %, Kuuban takaisinperintäsaamisten arvostusprosentin korotus nollassa 10%:iin sekä Kenian saamisten arvostusprosentin korotus 40%:sta 60%:iin. Kummankin korotuksen perusteena on maiden positiivinen kehitys velkojien näkökulmasta. Kuuban ja Yhdysvaltojen suhteiden lämmentyksiä toiveita on kauppasaarron purkamiseen ja Kuuban aseman kansainväliseen normalisoitumiseen. Kuuba solmi Pariisin klubin kanssa sopimuksen, jossa se sitoutuu maksamaan velkojajärjestelyyn kuuluvat saamisensa 18 vuoden aikana. Kenia on puolestaan noussut Maailmanpankin luokituksessa alhaisen tulotason ryhmästä alhaisen keskitulon ryhmään hoitaen velkojaan vakautussopimuksen mukaisesti.

Valtiontakurahastolla oli Pariisin klubissa neuvoteltu vakautussopimus kahdeksan maan kanssa. Näiden sopimusten arvo tilikauden lopussa on 203 milj. euroa, josta valtiontakurahaston osuus on 167 milj. euroa. Kaikki sopimusten mukaiset pääomalyhennykset ja korot maksettiin valtiontakurahastolle vuonna 2015. Näiden sopimusten lisäksi rahastolla on kahdenvälinen velkajärjestely Korean kansantasavallan kanssa. Korean tasavallan ja velkajärjestelyiden ulkopuolisten poliittisen riskin maiden takaisinperintäsaamisten määrä oli vuoden lopussa 68 milj. euroa, josta rahaston osuus on 61 milj. euroa. Poliittisen riskin saamisten maakohtaiset arvostusprosentit ovat säilyneet samana kuin vuonna 2014 lukuun ottamatta Kuuban (nostettu 0:sta 10 prosenttiin) ja Kenian (nostettu 40:stä 60 prosenttiin). Kaupallisen riskin takaisinperintäsaamiskanta on aktiivisessa seurannassa ja lähtökohtana on, että siinä on vain perintäkelpoiset saamiset. Saamiskannan nimellisarvo oli vuoden lopussa 12,8 milj. euroa ja kirjanpitoarvo 1,3 milj. euroa.

Raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtiontakuurahaston tilinpäätöksessä on seuraavat osat: 1. Toimintakertomus, johon kuuluvat johdon katsaus, toiminnan tehokkuus, tilinpäätösanalyysi sekä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma sekä 2. Tilinpäätöslaskelmat ja liitteenä annettavat tiedot käsittäen tuotto- ja kululaskelman, taseen, rahoituslaskelman sekä tilinpäätöksen liitetiedot. Tiedot esitetään kahdelta vuodelta.

Rahaston tilinpäätöksessä ei esitetä erillistä tunnuslukuanalyysiä valtion takuutoiminnan tuloksellisuudesta ja kannattavuudesta. Sen sijaan Finnvera Oyj esittää vuosikertomuksessaan ja raportoinnissaan tilasto- ja vertailuaineistoa vienti- ja erityistakaustoiminnasta sekä tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Tilintarkastajat ovat antaneet tilinpäätöksestä tilintarkastuskertomuksen 18.2.2016, jossa ei ole huomauttamista tilinpäätöksen suhteen. Valtioneuvosto on 7.4.2016 vahvistanut valtiontakuurahastosta annetun lain nojalla rahaston tilinpäätöksen vuodelta 2015.

Rahaston tilinpäätös ja siitä annettu tilintarkastuskertomus eivät anna aiheita toimenpiteisiin.

Toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö arvioi, että valtiontakuurahasto on suoriutunut hyvin valtiontakuurahastonlain mukaisista tehtävistään vuonna 2015.

Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tuloksellisuuden parantamiseksi ministeriö on aloittanut valtiontakuurahaston lainsäädännön päivittämisen.

Helsingissä 10.5.2016

Janne Känkänen
Ylijohtaja, osastopäällikkö
Elinkeino- ja innovaatio-osasto

Inkalotta Nuotio
Erityisasiantuntija
Elinkeino- ja innovaatio-osasto

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2015

Valtion ydinjätehuoltorahasto tarkoittaa pääosin rahastoa ydinjätehuoltoon varautumiseksi ("*Varautumisrahasto*"). Varautumisrahaston tehtävänä on säilyttää ja turvaavasti sijoittaa ne jätehuoltovelvollisilta keräämänsä varat, jotka tulevaisuudessa tarvitaan ydinjätteistä huolehtimiseksi.

Jätehuoltovelvollisilla organisaatioilla on oikeus ydinenergialain nojalla lainata vakuuksia vastaan 75 % rahasto-osuudestaan. Valtiolla on oikeus lainata ne Varautumisrahaston varat, joita ei ole lainattu jätehuoltovelvollisille tai niiden osakkeenomistajille. Mikäli valtio ei käytä lainausoikeutta, Varautumisrahasto sijoittaa kyseisen osuuden turvallisesti. Ydinjätehuoltorahaston luonteen vuoksi sen ensisijaisena päämääränä ei ole tuottaa taloudellista voittoa vaan varmistaa ydinjätehuollon toteutus tulevaisuudessa. Rahaston sijoitustoiminnasta sekä lainaustoiminnan korkotuotoista mahdollisesti kertyvillä voitoilla hyvitetään jätehuoltovelvollisten rahasto-osuuksia.

Tilikaudella 2015 Varautumisrahaston voitto oli 22,6 milj. euroa (v. 2014 25,5 milj. euroa) ja tase vuoden lopussa noin 2,5 miljardia euroa. Rahaston varat kattavat tällä hetkellä arvioidut ydinjätehuollon tulevat kustannukset. Varautumisrahastossa riskit liittyvät edellä mainittuun lainanantotoimintaan kuuluvien vakuuksien arviointiin ja sijoitustoimintaan. Suoria vaikutuksia valtion ja rahaston talouteen ei ole. Varoja, jotka on takaisinlainattu vakuuksia vastaan ja sijoitettu, tarvitaan ydinjätehuoltoon vain siinä tapauksessa, että jätehuoltovelvollinen ei itse täyttäisi laissa säädettyä huolehtimisvelvollisuutta. Lisäksi Varautumisrahasto hankkii vakuuksien arvioinnin ja sijoitustoiminnan tueksi asiantuntijalauseuntoja ja -selvityksiä. Varautumisrahaston johtokunta päättää vakuuksista toimitusjohtajan esittelystä.

Vuoden 2004 alusta alkaen Valtion ydinjätehuoltorahastoon on kuulunut lisäksi *erillisvarallisuusina kaksi ns. tutkimusrahastoa*, Ydinturvallisuustutkimusrahasto ja Ydinjätetutkimusrahasto, joiden tarkoituksena on kerätä vuosittain ydinlaitosten haltijoilta varoja tutkimustoimintaan jaettavaksi. Vuonna 2015 jaettiin tutkimusvaroja yhteensä noin 7,1 miljoonaa euroa.

Tutkimusrahastoissa riskit liittyvät tutkimuspanosten ohjaamiseen parhaille käytettävissä oleville tutkimusyksiköille. Tutkimusrahastojen päätöksenteossa lähtökohtana on työ- ja elinkeinoministeriön esitys rahoitettavista hankkeista. Esityksen valmisteluun osallistuu laaja alan asiantuntijaverkosto. Tutkimusrahastojen riskeillä ei ole suoria vaikutuksia valtion tai rahaston talouteen. Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksen liitteiksi laaditaan erilliset tilinpäätökset Varautumisrahastosta ja tutkimusrahastoista.

Riku Huttunen
osastopäällikkö, ylijohdaja

Linda Kumpula
erityisasiantuntija

Työ- ja elinkeinoministeriön arvio Finpro ry:n toiminnasta vuonna 2015

Finpro ry (myöhemmin Finpro) on rekisteröity yhdistys ja valtionapuyhteisö, jonka toiminnan laajuuteen ja vaikuttavuuteen on eniten vaikutusta talousarviosta Finpron toimintaan allokoitujen varojen määrällä.

Finpron toiminta on jaettu kolmeen päätoimintoon, jotka ovat: 1) Export Finland, 2) Invest in Finland ja 3) Visit Finland. Export Finlandin tehtävänä on auttaa suomalaisyrityksiä kasvamaan ja menestymään kansainvälisillä markkinoilla, Invest in Finlandin tavoite on edistää ulkomaisia investointeja ja pääomasijoituksia Suomeen ja Visit Finlandin tehtävänä on ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun edistäminen, kehittäminen ja tutkiminen. Edellä mainittujen toimintojen lisäksi Finpro järjestää valtuuskuntavierailuja ja on mukana erillisrahoitteisissa projekteissa.

Vuonna 2012 Invest in Finland -säätiön toiminnot siirrettiin Finprolle. Vuonna 2014 eriytettiin Finprosta sen harjoittama maksullinen konsulttitoiminta. Vuoden 2015 alussa Finpron toimialue laajeni myös matkailuelinkeinon edistämiseen ja Suomen matkailumaakuvan kehittämiseen, kun Matkailun edistämiskeskuksen operatiivinen toiminta liitettiin osaksi Finproa. Finpro keskittyy julkiseen palveluun ja oli vuonna 2015 lähes kokonaan valtion rahoittama. Finpron palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa 235 (176 vuonna 2014). Suomessa tästä henkilöstöstä toimi 148 ja ulkomailla 87.

Vuonna 2015 muuttuneen Finpron uuden toimintamallin kehittämistä jatkettiin. Uutena merkittävänä toimintamuotona Finpron toimintaan tuli laajojen kansainvälistymistä, ulkomaista matkailua ja ulkomaisia investointeja edistävien ohjelmien toteuttaminen (Team Finland -kasvuohjelmat). Lisäksi vuoden aikana valmisteltiin Finpro ry:n toimintojen siirto valtion vuoden 2015 lopussa perustamaan Finpro Oy:hyn. Finpro Oy on Suomen valtion täysin omistama voittoa tavoittelematon ja julkisia palveluita tarjoava osakeyhtiö, joka jatkaa Finpro ry:n toimintaa. Finpro Oy:n omistajaohjauksesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Pääosa Finpro ry:n toiminnasta siirrettiin uuteen yhtiöön vuoden 2016 alusta.

1 Tulostavoitteiden toteutuminen

Vuoden aikana uuden toimintamallin kautta Export Finlandin neuvontapalvelua saaneiden asiakkaiden lukumäärä nousi edellisen vuoden 1 437 asiakkaasta 3 000 asiakkaaseen. Pk-yritysten osuus Finpron asiakkaista oli tavoitteen mukaisesti 75 % (edellisenä vuonna 78 %). Asiakasyritysten viennin ja liikevaihdon kasvu jäi 10 %:n tavoitteesta liikevaihdon kasvun ollessa 5,8 % ja viennin kasvu 4,8 %.

Tulossopimuksessa esitettyjen yhteiskunnallisten vaikuttavuusmittareiden tavoitteet, joihin Visit Finlandin toimenpiteillä on osittainen vaikutus, toteutuivat vain osin johtuen Venäjän ja muiden poliittisten muutosten vaikutuksista. Uusien markkinoiden kasvun myötä matkailijamäärien väheneminen oli kuitenkin odotettua pienempi. Ulkomaisesta matkailusta saatavat vientiin rinnastettavat tulot (ilman kuljetustuloja) olivat 2 447 milj. euroa (edellisenä vuonna 2 205 milj. euroa) tavoitteen ollessa 3 140 milj. euroa. Rekisteröityjä ulkomaisia yöpymisiä vuonna 2015 oli 5 506 000 vuorokautta (edellisenä vuonna 5 697 000 vrk) tavoitteen ollessa 5 880 000 vuorokautta.

Invest in Finlandin osalta tulossopimuksessa keskityttiin saatujen investointien vaikuttavuuden mittaamiseen. Invest in Finlandin hankkimien investointien taloudellinen arvo oli

yhteensä 554 miljoonaa euroa, kun tavoite oli 470 miljoonaa euroa. Investoinneilla luotiin 749 työpaikkaa, tavoitteen ollessa 630 työpaikkaa. Vastaavat luvut vuonna 2014 olivat 299 miljoonaa euroa ja 173 työpaikkaa. Invest in Finlandin tulokset ylittivät selkeästi kahden vaikuttavuusmittarin osalta asetetut tavoitteet.

Export Finlandin asiakastytyväisyys laski edellisen vuoden tasosta huomattavasti. Skaalalla 1-5 mitattuna Export Finlandin asiakastytyväisyys oli 3,62 (edellisenä vuonna 4,1) tavoitteen ollessa 4,1. Merkittävä asiakastytyvyyden lasku johtuneen kesken olleesta Finpron uudistusprosessista. Asiakkaille ei myöskään ole riittävästi pystytty viestimään uudesta toimintamallista ja sen hyödyistä niille. Visit Finlandin asiakastytyväisyys laski edellisen vuoden 3,40:stä 3,37:een vuoden 2015 tavoitteen ollessa 3,6. Invest in Finlandin vuoden 2015 asiakastytyväisyys oli puolestaan 4,35, joka on erinomainen tulos. Vuonna 2014 vastaava luku oli 4,10.

Finpron toiminnalle asetetut tulostavoitteet ovat realistisessa suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin nähden. Finpro on saavuttanut sen toiminnalle asetetut tavoitteet pääosin hyvin. Kuitenkin muutamissa avaintavoitteissa on seuraaville vuosille parannettavaa. Finpron muutosprosessin tehokas loppuunsaattaminen on tärkeää, jotta Finpro pystyy tehokkaasti toimimaan yritysten kansainvälistymisen, ulkomaisen matkailun ja ulkomaisen investointien edistämiseksi. Muutosprosessin loppuunsaattamisen kautta pyritään myös nostamaan eteenkin Finpron Export Finland ja Visit Finland –toimintojen asiakastytyvyyttä korkeammalle tasolle.

2 Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös sisältää (riittävästi) tietoa Finpron toiminnasta ja antaa ministeriölle pääosin riittävät tiedot tulostavoitteen kannalta. Tilinpäätöksessä on vastattu systemaattisesti asetettuihin tulostavoitteisiin ja osaa tiedoista on analysoitu.

3 Toimenpiteet, joihin Finpro ry:n on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö on yllä esitetystä arviossaan todennut, että Finpro on onnistunut saavuttamaan pääosan asetetuista tavoitteista. Kuitenkin muutamissa avaintavoitteissa on seuraaville vuosille parannettavaa. Finpro on toiminut ministeriön konsernistrategiasta johdettujen tavoitelinjausten, Team Finland -strategian ja Team Finland -strategian ulkomaisen investointien edistämiseksi mukaisesti. Vuoden 2016 alusta alkaen Finpro ry:n toiminnot siirtyvät pääosin valtion omistamalle Finpro Oy:lle. Myös valtion yleisavustus ja ohjaus kohdistetaan jatkossa Finpro ry:n sijasta Finpro Oy:hyn.

Finpro on tilintarkastusyhteisön laatiman tilikauden aikaisen tarkastuksen mukaan ryhtynyt niihin kehittämistoimiin, joita edellisen vuoden kertomuksessa on edellytetty. Käynnistetyt kehittämistoimet ovat olleet riittäviä.

Finpro tiivistää entisestään yhteistyötään Team Finland -toimijoiden kanssa ja saattaa muutosprosessinsa loppuun tehokkaasti. Finpro keskittyy erityisesti uuden toimintamallin kehittämiseen ja viestimiseen uudesta toimintamallista ja sen hyödyistä asiakkaille. Eteenkin Export Finlandin osalta selkeytetään Finpron arvolupausta. Tavoitteena on nostaa Export Finlandin ja Visit Finlandin asiakastytyvyyttä merkittävästi.

Finpron Team Finland -kasvuohjelmatoimintaa kehitetään. Kasvuohjelmia kohdistetaan entisestään tukemaan erityisesti biotalouden, cleantechin, terveysteknologian ja digitaalouden kärkihankkeiden kansainvälistymisen, viennin sekä ulkomaisten investointien edistämisen päämääriä. Kasvuohjelmapanostuksia suunnataan yritysten omien valmiuksien kehittämiseen ja korostetaan laatua ja vaikuttavuutta osallistujien lukumäärän sijasta. Finpron ja Tekesin ohjelmien yhteensovittamista jatketaan aikaisempaa enemmän.

Visit Finlandin toimintaa uudistetaan niin, että se pystyy tukemaan suomalaista matkailulinkeidon kasvua ja uudistumista.

Invest in Finlandin toimintaa uudistetaan luomalla yhteiset toimintamallit ja työkalut ulkomailla tapahtuvaa toimintaa varten hyödyntäen UM:n ja yksityisiä verkostoja.

4 Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriön arvion mukaan Finpron ohjaus- ja raportointijärjestelmä on ollut toimiva ja toiminnan kokonaisuuteen nähden kattava. Finpron yhtiöittämisen myötä tulosohjauksesta siirrytään valtion omistajaohjaukseen, joka luo valtiolle suuremman roolin Finpron ohjauksessa. Lisäksi ministeriö seuraa tarkasti Finpron eri toimintojen integraation onnistumista ja panostaa siihen liittyvien haasteiden ratkaisemiseen. Ministeriö myös jatkaa Team Finland -toiminnan kehittämistä, jossa Finpron rooli on merkittävä. Tiiviimmän Team Finland -yhteistyön kautta saadaan tehostettua toimintaa yritysten kansainvälistymisen, ulkomaisen matkailun ja ulkomaisten investointien edistämässä.

Ministeriö on ylläesitettyssä tilinpäätöskannanotossaan todennut, että Finpro on onnistunut saavuttamaan pääosan asetetuista tavoitteista. Ministeriö hyväksyy Finpron tuloksen tässä muodossaan.

Helsingissä 10.5.2016

Taina Susiluoto
Osastopäällikkö

Mikko Härkönen
Neuvotteleva virkamies